Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 237 (487) ◆ Субота, 12 грудня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Леонід Кравчук про останні події в Росії, Севастополь та Чорноморський флот

«Хоча я поки що не маю повної інформації про те, що відбувається на з'їзді народних депутатів Росії, але вже можна зробити такий висновок: все те, що сталося, відбувається в рамках Конституції. Я маю на увазі, що звернення Президента Росії до народу є конституційним, і реакція з'їзду також відповідає положенням Конституції. Тобто, якщо мати на увазі правовий процес, чогось надзвичайного не сталося». Так оцінив останні події на з'їзді народних депутатів Росії Президент України Леонід Кравчук в інтерв'ю, яке він 10 грудня дав кореспондентові Укрінформу. Він відзначив, що в наш неспокійний час, коли вирують пристрасті, проходять політичні баталії, будь-яка ситуація може змінити хід процесів. А така ситуація, яка склалась у відносинах між Президентом Росії і з'їздом, природно, може привести до політичних загострень. Але якщо це залишиться на рівні політичних баталій, словесних дискусій, відповідних рішень, звернень до громадян, тобто якщо це піде цивілізованим шляхом, то думати про щось надзвичайне немає підстав. Хоча, підкреслив Леонід Кравчук, можливі ситуації, якими можуть скористатись деякі сили, що завжди прагнуть до загострення і так неспокійного нашого життя.

Однак, відзначив він, це — все ж справа Росії. У нас свої справи, і їх дуже багато. І ми повинні спокійно працювати. Ми визначилися в рамках наших законів, норм. У нас з'явився новий уряд, який серйозно взявся за справу, і його треба всіляко підтримувати. Головне для нас, підкреслив Президент, не шукати причин для конфронтації, а шукати

(Закінчення на 2-й стор.).

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На засіданні Президії Верховної Ради України, що відбулося 11 грудня під головуванням І. С. Плюща, обговорено питання про організацію подальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний порядок розгляду питань на пленарних засіданнях.

Передбачено на наступному тижні розглянути ряд важливих економічних та соціальних питань. Буде заслухано інформацію Кабінету міністрів про прийняті урядом декрети з актуальних проблем соціально-економічного розвитку. Намічено розглянути питання про зовнішню політику України на сучасному етапі. На друге читання виноситимуться проекти Декларації про загальні засади державної молодіжної політики в Україні і Закону про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді.

Президія заслухала пропозиції Федерації профспілок України, які виклав у виступі голова Федерації О. М. Стоян, щодо участі профспілок у законотворчому процесі та з інших проблем, розглянуто також інші питання державного життя України і прийнято відповідні рішення.

АПЕТИТ МОЖЕ РОЗГОРІТИСЯ

Всупереч сподіванням учорашнє засідання з'їзду народних депутатів Росії почалося досить спокійно. Законодавці переконалися, що під автоматами з Великого Кремлівського палацу їх виводити ніхто не збирається, і працювали за порядком денним. З'їзд вирішив додатково розглянути питання, пов'язані з участю Росії в блокаді Сербії та з введенням мораторію на проведення референдумів.

(Закінчення на 10-й стор.).

ДРУГІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ СПІЛКИ ЖІНОК УКРАЇНИ

Щиро вітаю учасниць форуму жінок України, покликаного визначити пріоритетні напрямки докладання зусиль представниць кращої частини нашого суспільства.

З давніх-давен відомо, що цивілізованість держави визначається її ставленням до жінки. Виходячи з цього, нам належить ще дуже багато зробити, дуже багато надолужити.

Високо ціную вашу активну суспільну позицію, прагнення зробити вагомий внесок у подолання проблем, що стоять сьогодні перед молодою українською державою. Органи влади підтримають ваші ініціативи, спрямовані на поліпшення становища жінок, сім'ї, материнства і дитинства.

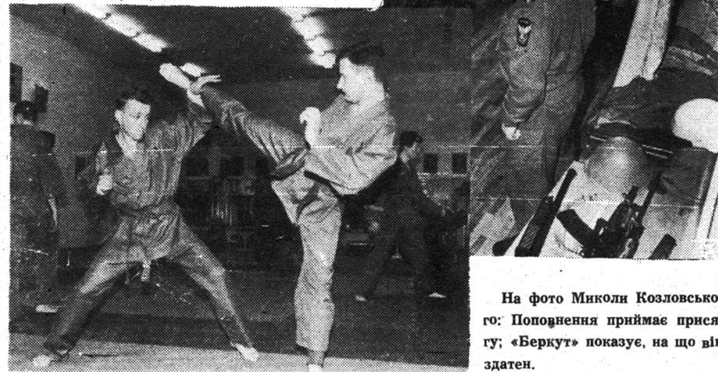
Розраховую, що жіночі мудрість і зваженість, доброта і терпіння стануть запорукою стабільності і злагоди в Україні.

Бажаю плідної роботи конференції, особистого щастя вам і вашим родинам.

Президент України
Леонід КРАВЧУК

ПОЛКУ ПРИБУЛО

Днями київський полк міліції швидкого реагування «Беркут» отримав поповнення. Але ті, хто складав «беркутівську» присягу — зовсім не новачки, бо, приходячи сюди, боєць повинен мати за плечима не менше двох років міліцейського стажу. Адже діяти доведеться в екстремальних обставинах — саме для цього створено підрозділ. Хоча нині важко знайти обставини, що були б не екстремальними... Після присяги хлопці з «Беркута» продемонстрували журналістам дещо зі своєї «творчої кухні». А про реальні проблеми правоохоронців читайте на 2-й стор.

На фото Миколи Козловського: Поповнення приймає присягу; «Беркут» показує, на що він здатен.

Б'ємо на сполох

ТЕАТР АБСУРДУ НА КОРДОНІ,

або Як урядова «секретна» депеша повернула залізничні стрілки, а заодно зупинила рідні підприємства. Люди залишились без роботи.

Незвично тихо й порожньо в цехах Сумської камвольно-прядильної фабрики. Вперше за час існування підприємство зупинилось. Люди залишилися без роботи. В останній день перед вимушеною відпусткою директор підприємства обнародував текст телеграми, яку від імені трьохтисячного колективу відправив вищим керівникам держави. Зміст її можна передати однією фразою: в Україні ведеться цілеспрямована продумана робота по розвалу національної економіки. Подумалось: складаючи послання, її автори піддалися емоціям, а тепер шкодують, що на своїх негараздах вибудували сумнівні узагальнення. Але під час зустрічі з кореспондентом «Голосу України» директор фабрики Л. Коверняга категорично спростував це припущення:

(Закінчення на 2-й стор.).

ПРЕДСТАВНИЦТВО ООН В УКРАЇНІ

Його презентація відбулася 10 грудня у прес-центрі МЗС України. Ця дата була вибрана не випадково. Адже саме 10 грудня в усьому світі відзначається як День прав людини, забезпечення яких є одним з головних напрямків діяльності ООН.

Представник ООН в Україні Стівен Браун, який виступив перед українськими та іноземними журналістами, а також працівниками ряду посольств, акредитованих у Києві, розповів, що представництво буде підтримувати тісний зв'язок з урядом України, Міністерством закордонних справ, Національним центром реалізації міжнародної технічної допомоги нашій державі і стане засобом її зв'язку з міжнародною співдружністю. Воно поєднуватиме в собі цілий ряд функцій, включаючи політичну діяльність та допомогу в загальному розвитку України.

Леонід Кравчук про останні події в Росії, Севастополь та Чорноморський флот

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

базу для спільної роботи. Треба думати про майбутнє, про державу, про те, як вийти з кризи.

Леонід Кравчук сказав: для України нічого не сталося. Нам тільки хотілося б, щоб усі процеси, які відбуваються в Росії, йшли в конституційному руслі, щоб вони ще більше не позначились на економічних проблемах, які зараз є і в Росії, і в Україні, тому що ми маємо тісні зв'язки, особливо в галузі економіки. А все інше — природний процес. Ми повинні сприймати Росію як суверенну державу, яка має будуватись відповідно до бажань російського народу.

Відповідаючи на запитання, які причини того, що виникло севастопольське питання на Верховній Раді РФ, Президент України зазначив: Це просто надумана ситуація. І надумана вона тими людьми, які весь час мріють про повернення до інших часів, до інших структур. Це ті люди, які ще хворіють хворобою, яка називається імперським мисленням. Адже як у нас тлумачилась у політиці, скажімо, ситуація, коли був Радянський Союз. Була така формула — всі народи живуть під керівництвом великого російського. І в менталітеті того народу, не всього, а в якійсь частині, сьогодні залишилось, що він є керівною, спрямовуючою силою. А що це означає? Що можна диктувати, можна застосовувати якісь санкції, можна приходити і намагатись наводити порядок у чужому домі.

Але якщо кожний народ почне втручатися у справи тої держави, де живуть його представники, то уявляєте собі, що буде: Україна піде захищати українців, Росія захищатиме росіян, Грузія — грузинів. А в нас багато національні регіони. Зійдуться всі і будуть битися. Хіба можна таку концепцію сповідувати? Тобто, я за те, щоб підтримувати, допомагати, звертатися, якщо є потреба, до міжнародних організацій, ООН, але ні в якому разі не можна захищати силою, або приходити і наводити десь на чужій землі порядок тільки тому, що ти психологічно так підготовлений.

Тепер, коли живемо в складній ситуації, підкреслив Леонід Кравчук, Україні та Росії потрібно шукати ті сторінки історії, які їх об'єднують, дають право і можливість працювати, виходити з страшної скрути, допомагати один одному. На такій позиції треба стояти. А не загострювати ситуацію.

Якою буде остання крапка в питанні про Чорноморський флот, Крим, Севастополь? Крапка, вважає Президент України, буде поставлена самим життям. Адже, якщо взяти період десь півроку назад, більша була гострота на Чорноморському флоті. Хоч вона і зараз є. Але все ж таки за цей час зроблено багато кроків, які сприяють вирішенню цієї проблеми, якщо не сьогоднішнім числом, то завтрашнім обов'язково. І все завдяки тому, що сіли за стіл переговорів і почали вести дискусію. Десь є успіх, десь немає, десь помилка, десь прогрес. Але говорити, що це помилка України, не можна, наголосив Леонід Кравчук. Розумні компроміси і політичні діалоги в умовах таких складнощів є єдиним шляхом мирного розв'язання проблем, які виникають.

Люди мають розуміти одну просту річ. Росія та Україна — це 215 мільйонів людей. Це три мільйони озброєних людей. Це сотні ракетних ядерних комплексів. **Уявіть собі, що ці сили раптом будуть втягнуті у якісь конфронтації. Що може статись з нашим народом, з нашою землею, з Європою, із світом. Про це треба думати. Тому, вважає Президент України, будь-які кроки, які дають можливість уникнути конфронтації, стати на шлях переговорів, на шляхи політичного процесу і прогресу навіть якщо не сьогодні, то завтра — це єдино вірна політика, яка може залишити нас в мирі і спокої.**

ЗЛОЧИННІСТЬ — ВОРОГ ДЕРЖАВИ

Одна з думок, яка прозвучала на засіданні Верховної Ради України під час звіту голови Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю Ярослава Кондратьєва, була така: настав час зовсім по-іншому поглянути на систему підготовки кадрів у правоохоронних органах.

І ось всі ті, хто має відношення до цієї справи, зібралися в Українській академії внутрішніх справ на науково-практичну конференцію, яка тривала два дні.

Відкриваючи її, міністр внутрішніх справ Андрій Василишин дав розгорнуту картину криміногенної ситуації в Україні, висловив власне бачення виходу з цього вкрай складного становища.

У своєму виступі перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Дурдинець сказав:

— У складній обстановці становлення нашої державності виключно важлива роль та висока відповідальність покладається на правоохоронні органи і установи, на їх кадри, їх підготовленість і вміння діяти по-державному, професіонально. Ми бачимо, як занепокоєні нині люди розгулом злочинності, невдоволені діяльністю правоохоронних органів. Не маю наміру упереджувати обговорення проблем на конференції, зокрема суто професійної, службової підготовки кадрів. Але сьогодні ми зобов'язані не тільки виховувати сучасні кадри, але й зуміти об'єднати зусилля всіх державних структур — міліції, служби безпеки, прокуратури, суду — для наступальної боротьби проти злочинності, скорумпованих структур, мафіозних груп, на якому б рівні влади вони не перебували. І щоби зміни на краще люди відчули не колись, а тепер — сьогодні, завтра. Гарантіями такої діяльності можуть служити вже прийняті закони. Крім того, незабаром Верховна Рада ухвалить додатковий пакет необхідних законодавчих актів. Тому найважливішим завданням системи підготовки кадрів має стати оволодіння законодавством, знання закону і виховання законопослушності у самих правоохоронців передусім. Від їх професійного рівня, від їх [...]ності і професійної гордості багато залежатиме у неухильному виконанні законів усіма, всім суспільством.

З доповідями і повідомленнями виступили також радник Президента Олександр Ємець, перший заступник Прокурора України Юрій Гайсинський, начальник академії Віталій Розенко, ректор Української юридичної академії Василь Тацій, директор Інституту українознавства Петро Кононенко та інші.

Після роботи в се[кц]іях учасники знову зібралися на пленарному засіданні, де виробили і прийняли рекомендації щодо перебудови системи підготовки правоохоронних кадрів.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ

ВИВЧАЄТЬСЯ ДОСВІД КОНГРЕСУ США

Завершується перебування в Києві групи фахівців дослідницької служби конгресу США на чолі з заступником її директора Вільямом Робінсоном. Протягом двох тижнів вони знайомилися з практикою діяльності Верховної Ради України, науково-дослідним та інформаційним забезпеченням законодавчого процесу, з'ясовували можливості співробітництва і надання практичної допомоги. Водночас авторитетні експерти з проблем внутрішньої та зовнішньої політики, економіки, права, інформатизації давали консультації, розповідали про роботу служб конгресу Сполучених Штатів. Діловими, зацікавленими були бесіди з народними депутатами у постійних комісіях Верховної Ради, з керівництвом та працівниками структурних підрозділів її Секретаріату, науковцями ряду інститутів та інших установ, що допомагають парламенту у законотворчій роботі.

10 грудня відбулася зустріч першого заступника Голови Верховної Ради В. Дурдинця з представниками дослідницької служби конгресу США. Він подякував їм за проведену роботу і наміри надавати практичну допомогу. Було відзначено, що Верховна Рада, удосконалюючи законодавчий процес, вивчає досвід парламентів демократичних країн. Багато корисного дало перебування наших делегацій у конгресі США, знайомство з практикою його діяльності.

Підкреслювалося, що парламент, створюючи правову базу для розбудови незалежної України, прагне розглядати комплексно питання розвитку національної економіки, соціального захисту населення, державного будівництва, правових реформ, розробляє і приймає пакети правових актів з цих проблем. Особлива увага приділяється якості законопроектів, їх відповідності міжнародним правовим нормам. Практика переконує, що без дослідницької, аналітичної роботи, широкої поінформованості депутатів практично неможливо забезпечувати належний рівень законотворчої роботи.

Під час розмови йшлося і про конкретні напрямки можливої допомоги з боку фахівців конгресу США, подальшого співробітництва з його дослідницькою службою.

В ІНТЕРЕСАХ БЕЗПЕКИ І ПРОГРЕСУ

Відтоді, як 25 грудня минулого року США визнали незалежну Україну, розвиток двосторонніх відносин відзначався і динамізмом і широким програмним діапазоном. Підписано цілий ряд важливих угод, зокрема про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво, про сприяння капіталовкладенням, про співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища, меморандум про взаєморозуміння між урядом США та урядом України, яким встановлено режим вільного пересування дипломатичних і консульських працівників обох країн. **Активно розвивається політичний діалог на найвищому офіційному рівні, вже відбулося кілька зустрічей парламентаріїв обох країн, що сприяє піднесенню законотворчої роботи Верховної Ради України.**

10 грудня перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець прийняв Над[зви]чайного і Повноважного [Пос]ла Сполучених Штатів Америки в Україні Романа Попадюка на його прохання і мав з ним тривалу бесіду.

Під час розмови йшлося про дальше поглиблення двосторонніх відносин між Сполученими Штатами Америки та Україною.

Бесіда пройшла у дусі повного взаєморозуміння, конструктивному ключі і матиме явно позитивний вплив на дальше прискорення реалізації означених програм.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

Національним банком України 10 грудня 1992 року встановлюється курс українського карбованця до валют країн рубльової зони

код рубля	курс купівлі	курс продажу
834 (Білорусь)	1.3800	1.4300
835 (Казахстан)	1.4500	1.5000
836 (Узбекистан)	1.5000	1.5500
837 (Таджикистан)	1.2000	1.2500
838 (Туркменистан)	1.5000	1.5500
839 (Киргизстан)	1.1550	1.2050
843 (Молдова)	1.2500	1.3000
844 (Вірменія)	1.2500	1.3000
848 (Азербайджан)	1.1000	1.1500
849 (Грузія)	1.1000	1.0500
853 (Латвія)	1.3000	1.3500
854 (Литва)	1.3000	1.3500
858 (Росія)	1.5000	1.5500

ТЕАТР АБСУРДУ НА КОРДОНІ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

— З повною відповідальністю можу підтвердити і обгрунтувати кожне слово телеграми. Нас, господарських керівників, уряд тримає за якихось маріонеток-статистів у справжнісінькому театрі абсурду. Скільки можна, молячись на образ незалежної України, дедалі сильніше штовхати її до прірви хаосу і безвладдя?!

Ось останній приклад, як наше високе начальство «допомагає» розвалити те, що ще не впало. Попри неймовірні труднощі, викликані кончиною СРСР, ми намагаємося підтримувати зв'язки з нині зарубіжними постачальниками сировини. Після тривалих переговорів домовились з Токмацькою фабрикою (Киргизія) на поставку двох вагонів австралійської вовни. Партнери не підвели. Але що вчинив рідний уряд? На прикордонні станції надіслав сувору вказівку не пропускати вантажі в Україну, оскільки, мовляв, немає пального для маневрових тепловозів. Про цей циркуляр ми дізналися від киргизьких друзів, вже коли вагони відлічували тисячі кілометрів у зворотному напрямку. Якби ми відали, де саме зупинили ті злощасні вагони, звичайно, вивезли б вовну автомобільним транспортом або придумали ще якийсь вихід. На гірший кінець, урядовці могли хоч б заздалегідь попередити пр[о] підготовку акції, щоб ми, я[к] і сотні інших підприємств, встигли запобігти небажаним наслідкам. Безглузда секре[т]ність завдала нищівного уда[ру] по економічних інтереса[х] колективів, підірвала довір[у] ділових партнерів до наш[ої] спроможності підтримуват[и] цивілізовані стосунки з ним[и]. Зупинилася Сумська фабр[и]ка, чотири десятки трикотаж[них] підприємств країни [не] одержують від нас прядива, [а] народу в цей час забивают[ь] баки сентенцією про немин[у]чість спаду виробництва [на] сучасному етапі розвитку н[е]залежної неньки-України.

**Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».**
Суми.

ХЛІБ: надзвичайна ситуація!

«В області з постачанням населенню хлібобулочних виробів склалася надзвичайна ситуація». Саме такий висновок зробила цими днями спеціальна комісія Одеської обласної Ради народних депутатів, що перевіряла факти перебоїв у надходженні хліба в ряді регіонів Причорномор'я. А факти справді вкрай тривожні. Подекуди вже введено картки, за якими добові норми відпуску хліба обмежені 200-грамами на людину, що значно менше від фізіологічної потреби.

Починаючи з листопада, у всіх районах області внаслідок різкого скорочення поставок борошна на хлібозаводи випікання хліба зменшилося на 40—50 відсотків, а [де]куди — ще більше. В Ананьєві, скажімо, ще недавно випікали на добу 42 тонни виробів, а тепер — лише 7,2 тонни. Не задовольняється попит на хліб в Ізмаїлі, Іванівці, у багатьох інших містах. Величезні черги з'явилися до хлібних магазинів [о]бласного центрі, хоча тут [та]ки що й не зменшено випікання хлібобулочних виробів. Заводи скрізь працюють «з коліс», тобто, завезене борошно тут же іде в діло. Запасів ніяких, отож у будь-який момент підприємства можуть зупинитися. На четвертий квартал нинішнього року для хлібопечення в області виділено продовольчого зерна на 8,1 тисячі тонн менше від потреби.

В чому ж причини? Дехто схильний вбачати їх лише у тому, що в результаті посухи в області зібрано вкрай [ни]зький урожай зернових, а тому, мовляв, державі (вважай для власних потреб області) продано тільки 237 тисяч тонн зерна. Для нормального ж забезпечення населення хлібом та крупами протягом року потрібно, як мінімум, 470 тисяч тонн. Депутатська комісія, однак, робить ще й такий висновок: відповідні розпорядчі й виконавчі органи не вжили належних заходів щодо додаткових закупівель продовольчого зерна у колгоспах і радгоспах. Так, цього року одержано 550 тисяч тонн пшениці, з яких продано державі лише 131 тисячу тонн. Ще 185 тисяч видано в рахунок натуральної оплати, яка значною мірою буде використана на корм худобі. Нині на зберіганні у господарствах є десь 70 тисяч тонн пшениці. Може, хоч її використати б не на фураж, а на потреби хлібопечення? Це ж усе-таки двомісячна норма усіх хлібозаводів області!

З осені багато балачок було щодо додаткових закупівель зерна на продовольчі потреби в інших регіонах. Та далі розмов справа не пішла. Навіть допомоги Казахстану в збиранні врожаю, за рахунок чого можна було б придбати зерно, вперше за багато років ніхто не спромігся організувати. А ряд регіонів Білорусі та Росії, між тим, таку допомогу спорядили — і одержали додаткові ресурси.

Хоч прикро про це говорити, та при отакому дефіциті спостерігаються, посилюючи соціальну напругу, відомчий егоїзм, гонитва за наживою. На хлібозаводи з млинокомбінатів надходить борошно здебільшого вищих сортів, а це, відомо, не тільки додаткові витрати зерна, а й різке подорожчання хліба, що не може не викликати обурення людей. Суттєво впливає на ціну хліба і безконтрольне використання фонду заробітної плати на хлібозаводах. Якщо в цілому по області середньомісячна заробітна плата робітників та службовців становить 3,4 тисячі карбованців, то зарплата багатьох директорів хлібозаводів і керівних працівників об'єднання хлібопекарської промисловості сягає 20 і більше тисяч карбованців на місяць. Причому вона, як правило, перевищує заробітну плату робітників цих підприємств удвічі або втричі.

Що ж за такої ситуації робити? З нічого, зрозуміло, хліба не випекти. Тому вихід вбачається в одному: обласній державній адміністрації слід вжити негайних заходів щодо додаткових закупівель продовольчого зерна або ж борошна. Як у себе в регіоні, так і за його межами. А ще — навести належний порядок на власних млинокомбінатах та хлібозаводах. Адже, незважаючи на величезні державні дотації, що виплачуються виробникам хліба (за 10 місяців з бюджету на це пішло 830 мільйонів карбованців, до кінця року додасться ще десь мільйонів 430), діяльність хлібозаводів стає дедалі збитковою. Що, між іншим, не заважає керівникам, як уже сказано, щедро напихати власні кишені.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Одеса.

ПОЗБАВТЕ НАС ВІД ПОГОНИЧІВ

Відкритий лист трудівників колгоспу імені Карла Маркса Синельниківського району Дніпропетровської області Президенту України Леоніду Кравчуку

Рішення написати Вам цього листа ми прийняли на зборах уповноважених нашого колгоспу, де вимушені були обговорити неординарне питання — «Про розпорядження представника Президента України по Синельниківському району за № 155 від 31.08. 92 р». На жаль, ніхто з керівників району і адміністрації на збори не прибув, хоча ми наполегливо запрошували.

Суть справи ось у чому. Ваші представники вимагають від нас виконання більшого обсягу держзамовлення по хлібу з ранньої зернової групи, ніж ми можемо продати. До того ж, вимоги ці безпідставні, адже господарство, як доповів голова на зборах і виклав усе в цифрах, виконало держзамовлення в тому розмірі, який передбачений відповідними документами уряду України.

Нам обіцяють ускладнити проблеми з пальним, відпускати електроенергію за промисловими цінами, відібрати державні компенсації та дотації і таке інше. Хіба це не рубання гілки, на якій сидимо? Ми нині ледве зводимо кінці з кінцями і, якщо нас позбавити всього та створити ще штучні ускладнення, що ми зможемо дати державі завтра?

Бог із ними, як кажуть, із труднощами: не таке переживали. А ось безправним і беззахисним становищем хлібороба в Україні ми дуже стурбовані. Нарікань так багато, що навіть не знаємо, з чого почати.

Взяти хоча б умови праці й побуту робітника та селянина. У першого нормований робочий час, будинок «з усіма зручностями» і взагалі весь комплекс соцкультпобуту в його розпорядженні. Заробітна ж плата сягає кількох десятків тисяч (у керівників — сотні тисяч!). У хлібороба нічого цього немає. Робота — за будь-якої погоди, з ранку до пізнього вечора, зарплата в 4—5 разів менша. Є домашнє господарство? Так на ньому треба добряче попотіти, щоб щось одержати, до того ж домашня робота припадає на так звану третю зміну. Про соцкультпобут нічого й говорити. У нас якщо трапляється комусь із хлопців літньої пори випити кухоль пива, то він про це щастя цілий тиждень своїм товаришам розповідає.

Або таке: чому треба відносити в рахунок держзамовлення лише той хліб, що ми продали заготзерну? А насіннєвий, страховий, фуражний фонди? Це для кого? Хіба не для держави, не для нашого суспільства?

Цього року розподілили колгоспникам лише близько 12 відсотків валового збору ранньої колосової групи — за поганих часів диктату все-таки видавали 15 відсотків і безплатно. Нині ми купуємо зерно на зароблений карбованець самі в себе. Це ж треба так затуркати хлібороба, щоб той не знав, що діє! Подібне становище і з іншими видами продукції. Все — державі. А що держава нам?

Прийнято закон про пріоритетний розвиток села. То й що? Згадується прислів'я: «Казав пан, кожуха дам...» Невже в уряді України немає грамотних економістів чи уряд їх не слухає?

Наступне питання, яке нам незрозуміле. Все виробництво ми організовуємо і забезпечуємо власним коштом (прибуток не розподіляємо, а використовуємо на розширення виробництва), затрачаємо свою працю, а результатами повністю розпоряджається держава. На якій підставі? Якщо вона розпоряджається продукцією промисловості, яку виробив робітник, то там зрозуміло: підприємства будувала держава, потужності, енергоресурси, сировина — державні. Робітник отримує за свою працю плату повністю (умовно, звичайно) і в нього немає жодних претензій.

А хлібороб? Донедавна він отримував лише 18 відсотків фактичного новоствореного продукту, а решта, приблизно 80 відсотків, витрачалася на зміцнення бази господарства і розширення виробництва (відмовляли самі собі, аби колгосп був багатий і державі давати більше продукції). Де подяка за це хліборобові? Немає її. А надалі, певне, ще гірше буде. Чому? Нам, як і раніше, вказують, що і скільки вирощувати, скільки здавати державі й, що найобразливіше, в яку ціну продавати. Та на якій це підставі? Адже в цій продукції все наше: насіння, племінна худоба, машини, знаряддя, добрива, енергоресурси, пальне, будівельні матеріали, врешті, зарплата. Все за рахунок господарства, держава нічого не дає.

У промисловій продукції все державне, і ціни на продукцію, до того ж, дозволено встановлювати самому «його величності робітничому класу». От тепер і пропонують хліборобові трактор ЮМЗ за 300 тисяч карбованців, комбайн «Дон-1500» за 1,5 мільйона і т. д. Чи є тут справедливість? Чи є стимули для селянина до вищої продуктивності праці?

Хлібороб не буде страйкувати, бо в нього більше жалю до землі, худоби, ніж у нашого уряду до самого хлібороба. Селянин за своєю природою семижильний: настав час — працюватиме до сьомого поту без будь-якого погонича. Застосуйте до нього не методи викручування рук, а економічні стимули, і він дасть державі вдосталь всієї продукції. А та політика, яку нині ведуть щодо нього, нічого доброго на завтра не обіцяє. Сім'я хліборобів не росте — лише в нашому господарстві ось уже 8 років стале число працездатних: 400 чоловік на 6 тисяч гектарів орної землі. За останні 5 років ми зменшили на 10—20 відсотків виробництво молока, хліба, м'яса, цукрового буряка, гібридної кукурудзи, вовни тощо, бо не вистачає робочих рук.

Минулі десятиріччя колгоспного будівництва повинні б навчити наше керівництво прогнозувати кінцевий результат і впроваджувати заходи для стимулювання хлібороба. Чи розраховувати на фермерство? Це поки що блакитна мрія. Тут дві головні проблеми: треба спочатку знайти фермера (масового, а не одинаків), по-друге, сапою, вилами і ручними граблями багато не напрацюєш.

Колективні господарства ще не проявили себе повною мірою, ще не сказали свого останнього слова. Захистіть їх, шановний Президенте, дайте трохи ділової свободи і гідну оцінку праці хлібороба, відкрийте «кисень» — і система колективних господарств виконає державні завдання.

КОЛОТНЕЧА,

або Колективізація 1992 року

«Ліквідовані» з ініціативи облдержадміністрації та «об'єднані» з РТП (ремонтно-транспортними підприємствами) Бахмацький і Срібнянський райагропостачі подали в суд на районні адміністрації. Схожа конфліктна ситуація виникла і в інших районах — лихоманить відповідні служби Варви, Прилук, Талалаївки. Деякі постачальники вирішили навіть страйкувати. Бо замість пошуку для села запчастин, нової техніки ланки та підрозділи орендарів системи «Облагропостач» основні зусилля змушені кинути на паперову війну-оборону, писання клопотань, позовів, на відновлення закритих рахунків. Особливого загострення набули події в Срібному, де весь колектив постачальників одностайно виступив проти адміністративного свавілля.

— Шість років тому райсільгосптехніку поділили на РТП та райагропостач, — розповіли срібнянські орендарі Ольга Доброгорська та Василь Мотренко. — Мотивізація була одна — полегшити життя села. Бо ж воно стало отримувати запчастини напряму, а не через раймайстерні, які брали безсоромно кошти за нібито встановлення тієї чи іншої деталі, виконання «додаткового» обсягу робіт. Сьогодні колгоспи не дуже хочуть здавати техніку на ремонт до РТП. Вони, купуючи у нас запчастини, намагаються її відремонтувати самі. Це ж дешевше! Ось система РТП й заголосила, пішла на поклін до обладміністрації: «Виручайте! Об'єднайте!» Так, мовляв, буде краще. Зіпсувався у колгоспі трактор — потрібна лише невеличка запчастина, але РТП її так просто не продасть. Вези техніку в райцентр, ми тобі ремонт зробимо. І куди дінешся? Монополія!

Як пояснили мені орендарі в Срібному і Чернігові, а згодом і директор Чернігівського орендного підприємства матеріально-технічного забезпечення агропромислового комплексу В. Даценко, за шість років служби постачання створили відповідну базу, знизили ціни на товари з 11,6 відсотка до 8, збільшили постачання матеріальних ресурсів виробникам-партнерам майже вдвічі. Об'єднання ж РТП та райагропостачів додасть селянам нові накрутки, диктат продавця, а ще — дефіцит окремих запчастин, механізмів. Через зміну рахунків, керівників, назв організацій порвуться сталі господарські зв'язки.

А в Мені вирішили прислухатися до села.

— Ми порушили це питання на нараді голів колгоспів, сказав заступник голови райдержадміністрації, начальник управління сільського господарства і продовольства Андрій Пономаренко. — Але вони попросили нас вдруге не експериментувати. Адже обидві служби діють нормально. Під час об'єднання у ремонтників може знову з'явитися спокуса жити не за рахунок технічного обслуговування, а торгувати запчастинами.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Чернігівська область.

Продиктовано в номер

«ЯКЩО ЄЛЬЦИН НАГОРОДИВ ТРЬОХ...»

Проїхати 11 тисяч кілометрів від Владивостока до Санкт-Петербурга, звичайно, легше, ніж пройти пішки. Та — дивлячись, чим їхати. Якщо транспортом слугує інвалідна коляска, нехай і німецької фірми «Меуга»...

Навіть здорова людина навряд змогла би пройти той шлях, який подолали троє інвалідів, серед яких і Сашко Сухан із невеликого села Березінка Закарпатської області. За 207 днів інваліди (як важко так назвати цих надзвичайно витривалих і мужніх людей інвалідами) дісталися до «вікна в Європу». Саме стільки тривав їхній супер-марафон, метою якого було привернути нашу з вами увагу до проблем інвалідів. Президент Росії Борис Єльцин нагородив його учасників — Юрія Шаповала з Магадану, Євгена Количкова з Новокузнецька Кемеровської області і Сашка Сухана російськими орденами «За личное мужество». Україна поки ще не має своїх орденів, тож Президент нашої держави Леонід Кравчук під час зустрічі, яка відбулася в його резиденції 10 грудня цього року, із Сашком Сухановим, Валентиною Сікачиною — головою Київського міського фізкультурно-спортивного клубу інвалідів «Прометей» та добре відомим вам Дмитром Шпаро висловив пропозицію нагородити учасників супер-марафону Почесними грамотами. І, хоча й Сашко Сухан, і Валентина Сікачина говорили, що робили це заради того, щоб переконати таких же інвалідів: «Ми такі ж, як усі, а інколи можемо зробити навіть більше, ніж фізично здорові люди», Л. Кравчук зазначив, що «нагорода — це не стільки для вас, скільки для оцінки суспільством».

І — дійсно — не просили у Президента нічого, крім приміщення, щоб було де заробляти гроші, займатися спортом. Сьогодні, наприклад, в Ірпені Київської області починаються змагання чемпіонату України серед інвалідів з волейболу, до участі в яких також запрошені команди з Естонії та Латвії. Троє наших волейболістів були в Барселоні, інші брали участь у чемпіонаті світу з легкої атлетики в Голландії, щороку на своїх машинах наші інваліди (ой, не повертається язик їх так назвати, але — факт) беруть участь в автораллі у Чехо-Словаччині...

Дмитро Шпаро подарував Л. Кравчуку на згадку про зустріч медаль, відлиту у тоді ще Ленінградському монетному дворі на честь першого досягнення на лижах Північного Полюса, на якій зображено 7 пар лиж (до речі, зроблених у Мукачевому). А Сашко Сухан одержав подарунок від Президента України.

Леонід Макарович сказав, що вражений мужністю цих людей. Дійсно — скільки доводиться чути Президентові від здорових людей: «Дайте, дайте, дайте...» А тут: «Ми не хочемо, щоб нам все дали, ми хочемо самі робити, у нас же руки здорові, і працювати можемо не гірше за здорових людей, а може, й краще»...

Організація Об'єднаних Націй включила цей супермарафон до програми Десятиріччя інвалідів, оголошеного у 1983 році (наші інваліди, за словами В. Сікачини, дізналися про це десятиріччя у 1988 році), і виступила офіційним патроном супермарафону. Сподіваюсь, «супер-марафон» мовчання і поневірянь для наших інвалідів, нарешті, закінчиться.

Катерина ВОРОНЕНКО.

ЗАПРОШЕННЯ ДО СПІВПРАЦІ

Поворот виконавчої влади до підприємницьких структур — так можна охарактеризувати зміст зустрічі, що відбулася в Київській міській державній адміністрації. Розмова між численними представниками цих структур і першим заступником глави адміністрації О. Шнипком та керівниками ряду департаментів була активною, заінтересованою і не обминала гострих кутів.

Йшлося, зокрема, про те, що підприємці можуть внести значний вклад у забезпечення столиці продуктами харчування, пальним, сприяти вирішенню інших важливих питань життєдіяльності міста.

Тут же вносилися конкретні пропозиції. А головним напрямком спільних зусиль визначено перетворення Києва у зону, максимально сприятливу для підприємництва.

Прес-центр держадміністрації.

ВІЙСЬКОВІ РАДЯТЬСЯ

Про розбудову Збройних Сил України йшлося на військовій раді Прикарпатського військового округу у Хмельницькому. З доповіддю виступив начштабу округу генерал-лейтенант Гурін. Виступили також перший заступник міністра оборони України генерал-полковник Біжан та начальник управління соціально-психологічної служби МО генерал-майор Мулява.

Наш кор.

УКРАЇНУ ПРИЙНЯТО ДО ІССА

Нещодавно з Тайваню, де проходила 31-ша генеральна асамблея ІССА (Міжнародна асоціація конгресів і конференцій), повернулася делегація України. На асамблеї вирішено прийняти нашу державу до ІССА: готельний комплекс «Русь — Інтурист» відповідає всім вимогам категорії Ф. Таким чином Україна стала 43-м членом цієї міжнародної організації.

На думку одного з представників нашої країни, на асамблеї, директора залу конгресів комплексу «Русь — Інтурист» Миколи Жеронкіна, членство України в ІССА — це не лише визнання ролі нашої держави в процесах, що відбуваються в світі, а й чудова можливість через організацію конгресів і конференцій заробляти таку необхідну нині Україні валюту.

Андрій БОЄЧКО.

Наша лотерея: представляємо спонсорів

НЕВТОРОВАНИМ ШЛЯХОМ — У НОВИХ ЧЕРЕВИЧКАХ

Львівське виробничо-торгове взуттєве об'єднання «Прогрес» запропонувало на лотерею для читачів «Голосу України» модне і елегантне взуття на сто тисяч купонів. Про те, як «Прогрес» взуватиме жінок, дітей і чоловіків у наступному році, розповідає генеральний директор підприємства Станіслав ПАВЛИЧКО.

— Станіславе Степановичу, не так давно, коли покупці ще не змітали з полиць усе, що потрапляє на очі, журналісти полюбляли ось такі сюжети про взуттєвиків: дирекція тієї чи іншої взуттєвої фабрики ходить у імпортному взутті, а на конвеєрі і у магазинах — незграбні шкарбуни. Зізнайтеся: ви носите прогресівське взуття?

— Я працюю тут з вісімнадцяти років і ношу взуття з маркою «Прогрес».

— Я теж. На імпортне якось завжди бракувало грошей, але я не журилася, бо «Прогрес» виручав і в будні, і в свята. У вашому фірмовому магазині можна було придбати черевички чи чобітки на всі випадки життя. Щоправда, тепер це вже складно. Мабуть, економічна криза зачепила й «Прогрес»?

— Криза кризою, а от спаду виробництва у нас немає. На початку року трохи простоювали через нестачу сировини, але потім наздогнали. За дев'ять місяців цього року випустили стільки ж взуття по кількості й асортименту, як і торік. Готуємося до нарощування виробництва і вже 1993 року випустимо 5 мільйонів пар взуття. Нині — 4 мільйони. Хочу уточнити, що мова йде про головне підприємство, тобто про Львівську взуттєву фабрику. Колишнього виробничо-торгового об'єднання фактично вже немає. Кожне із п'яти підприємств має самостійність. Таке рішення продиктоване вимогами ринку.

— Але ж гуртом, кажуть, і батька легше бити...

— А ми й залишимося гуртом, але вже на комерційних взаємовигідних засадах. Нинішня форма виробничого об'єднання так чи інакше передбачає диктат. Маленька модель Союзу: центр забезпечує, диктує, що і як виробляти, а периферія приймає те, що їй дають. А тепер ми продаватимемо свої послуги. Отже, майбутній «Прогрес» — це нинішнє головне підприємство, колектив якого перейде на оренду з правом наступного викупу основних фондів. А в майбутньому всі підрозділи можуть створити асоціацію середніх і малих підприємств. У нас нині дві програми діяльності: випуск взуття і розробка стратегії на майбутнє.

— Збої в постачанні сировиною, комплектуючими, що надходили свого часу з різних куточків Союзу, — це типова для всіх галузей картина. Як «Прогрес» переживає втрату вертикальних зв'язків?

— Замінюємо їх горизонтальними, хоч це дуже непросто. Особливо, коли йдеться про імпортну сировину, за яку с...
люту. На по...
пережили скл...
через відсутн...
моколу», я...
ФРН. Довел...
триповерхово...
якому наше ...
вівалентом в...
терні угоди ...
тя, але іншо...
має: або ми ...
кий спосіб ...
простоюємо. ...
що один: за...
вертикальних...
мо нетрадиці...
приклад, зак...
шкіри. віддає...
робку до фі...

**— Що м...
про ваші фі...**

— Поки щ...
у Львові, Др...
зі відкриютьс...
чемо, щоб ф...
були у всіх ...
рах. Перевага...
ми с... дна. ...
скор...ься ...
По-друге, ми...
того, що гр...
вертованою ...
валить нас с...
А в своїх ма...
разу відчуєм...
ватимемо від...

**—Яка осо...
прогресівсько...**

— Елеган...
час кажу ...
будь-яке вз...
чоловіче, ди...
ве, святкове...
має бути не...
нал...м, тоб...
цн... й та...
було ним ми...
твором мисте...

Окса...

Виставки

Вони вміють робити не лише піраміди

Вчора в «Українському домі» у Києві закрилася виставка «Юні Мебель-92», де було представлено найновіші зразки продукції більш як 60 єгипетських фірм — насамперед меблі, а також одяг, взуття, шкіргалантерея, парфуми, кондитерські товари. Особливу увагу відвідувачів привернули будівельні та облицювальні матеріали, сантехніка, килимові вироби та оббивні тканини.

На фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО: в одному з салонів виставки «Юні Мебель-92».

АТОМНИКИ ТРИМАЮТЬСЯ ...

П'ять місяців тому у Мінську було укладено Угоду країн СНД про основні принципи співробітництва в галузі мирного використання атомної енергії.

В цьому документі зафіксовано прагнення колишніх союзних республік до гарантування нерозповсюдження ядерної зброї, тісної взаємодії в організації безпечної експлуатації ядерних установок. проведення узгоджених заходів по запобіганню аваріям та ліквідації їх наслідків, налагодження регулярних науково-технічних контактів та інформаційного обміну.

Днями у Києві відбулася перша консультативна зустріч представників повноважних державних органів Російської Федерації, України, Білорусі, Казахстану і Молдови, на якій було обговорено механізми виконання зазначеної Угоди, шляхи подальшої координації дій.

Розглянуто питання приєднання країн СНД до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, обов'язковою вимогою якого є постановка всієї мирної ядерної діяльності, включаючи експорт ядерних матеріалів. під гарантії МАГАТЕ.

Актуально

Домовились, що до підписання угод з МАГАТЕ про гарантії, доцільно укласти двосторонні міжурядові договори з Росією про умови постачання ядерних матеріалів, в першу чергу для АЕС.

Чекає свого розв'язання і питання відшкодування збитків, заподіяних ядерними установками, яке передбачене Паризькою та Віденською конвенціями. Щоб приєднатися до них, країни СНД мають привести своє законодавство у ві...
ними міжна...
актами. Ро...
національни...
зі ядерного...
їнах вже р...

На консу...
чі йшлося т...
ність узгод...
оповіщення...
них і радіа...
йшли згод...
сом опрацю...
сторонніх ...
країнами п...
мін інформ...
рій на ядер...
ташованих ...

Наша лотерея: представляємо спонсорів

...ТОРОВАНИМ ...ЛЯХОМ — ...Х ЧЕРЕВИЧКАХ

...виробничо-торгове взуттєве ...Прогрес» запропонувало на ло... ...тачів «Голосу України» мод... ...взуття на сто тисяч купонів. ...Прогрес» взуватиме жінок, ді... ...у наступному році, розпо... ...директор підприємства ...ВЛИЧКО.

...аве Степанови... ...авно, коли по... ...мітали з по... ...потрапляє на ...ти полюбляли ...про взуття... ...тієї чи ін... ...фабрики хо... ...ному взутті, а ...у магазинах ...шкарбуни. Зі... ...носите прогре...

...ою тут з вісі... ...і ношу взут... ...Прогрес».

...На імпортне ...бракувало гро... ...журилася, бо ...ручав і в буд... ...У вашому фір... ...можна бу... ...черевички чи ...випадки жит... ...тепер це вже ...ть, економічна ...й «Прогрес»? ...изою, а от спа... ...а у нас немає,

На початку року трохи простоювали через нестачу сировини, але потім наздогнали. За дев'ять місяців цього року випустили стільки ж взуття по кількості й асортименту, як і торік. Готуємося до нарощування виробництва і вже 1993 року випустимо 5 мільйонів пар взуття. Нині — 4 мільйони. Хочу уточнити, що мова йде про головне підприємство, тобто про Львівську взуттєву фабрику. Колишнього виробничо-торгового об'єднання фактично вже немає. Кожне із п'яти підприємств має самостійність. Таке рішення продиктоване вимогами ринку.

— Але ж гуртом, кажуть, і батька легше бити...

— А ми й залишимося гуртом, але вже на комерційних взаємовигідних засадах. Нинішня форма виробничого об'єднання так чи інакше передбачає диктат. Маленька модель Союзу: центр забезпечує, диктує, що і як виробляти, а периферія приймає те, що їй дають. А тепер ми продаватимемо свої послуги. Отже, майбутній «Прогрес» — це нинішнє головне підприємство, колектив якого перейде на оренду з правом наступного викупу основних фондів. А в майбутньому всі підрозділи можуть створити асоціацію середніх і малих підприємств. У нас нині дві програми діяльності: випуск взуття і розробка стратегії на майбутнє.

— Збої в постачанні сировиною, комплектуючими, що надходили свого часу з різних куточків Союзу, — це типова для всіх галузей картина. Як «Прогрес» переживає втрату вертикальних зв'язків?

— Замінюємо їх горизонтальними, хоч це дуже непросто. Особливо, коли йдеться про імпортну сировину, за яку слід платити валюту. На початку року ми пережили складну ситуацію через відсутність клею «Дисмоколу», який виробляє ФРН. Довелось вдатися до триповерхового бартеру, в якому наше взуття стало еквівалентом валюти. На бартерні угоди йде багато взуття, але іншого виходу немає: або ми дістаємо у такий спосіб сировину, або простоюємо. Отже, вихід поки що один: замість відмерлих вертикальних зв'язків шукаємо нетрадиційні шляхи. Наприклад, закуповуємо сирі шкіри, віддаємо їх на переробку до фірми «Світанок».

— Що можете сказати про ваші фірмові магазини?

— Поки що їх дуже мало: у Львові, Дрогобичі, невдовзі відкриються у Вінниці. Хочемо, щоб фірмові магазини були у всіх обласних центрах. Перевага саме такої форми с...дна. По...е, прискор...обіг ...-гроші. По-друге, ми готуємося до того, що гривна буде конвертованою і тоді Захід завалить нас своїми товарами. А в своїх магазинах ми одразу відчуємо попит і реагуватимемо відповідним чином.

— Яка особлива прикмета прогресівського взуття?

— Елегантність. Я увесь час кажу своїм колегам. будь-яке взуття — жіноче, чоловіче, дитяче. підліткове. святкове й повсякденне має бути не лише функціонал...м, тобто зру...м і міцн...й таким, ...можна було ним милуватися, як витвором мистецтва.

Інтерв'ю вела Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Наука

АМЕРИКАНСЬКІ ГРОШІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФІЗИКІВ

Днями в стінах Київського університету представник Американського фізичного товариства (АФТ) Юрій Гамота оголосив список першої групи молодих науковців України, які отримали гранти цього товариства. Переможцями конкурсу, оголошеного влітку нинішнього року з ініціативи Американського та Українського фізичних товариств, стали 24 молодих фізики з Києва, Харкова, Донецька. 500 доларів, що дістались кожному з них для підтримки роботи над індивідуальним проектом чи в складі наукової групи, поки що розцінюються як «термінова допомога». Вони можуть бути витрачені на відрядження, наукову літературу, програмне забезпечення, оплату праці. Однак сьогодні вже є принципова домовленість з рядом фондів, зокрема Джорджа Сороса, про розширену фінансову підтримку фізичних досліджень в Україні. Надалі всю інформативно-консультативну роботу щодо грантів АТФ перебрало на себе Українське фізичне товариство, очолюване академіком В. Бар'яхтаром.

Під час церемонії доктор Гамота повідомив, що нині АФТ і УФТ співпрацюють за трьома осно... ...ми. Окрім н... існує програ... бліотечних ... редагає без... українським... річних комп... з проблем ф... нувань, сер... ньовідоме в... Revieu. Прог... на мережі е... ти, інтегрова... банки даних... ліпшенню ... цією між ... американсь... Львівські ф... вже отрима... поліпшення ... електронної...

Представ... мають намі... міжнародні... «Фізика в У... будеться вл... року з ініц...

Катерин...

Отакої!

СЕРВІС КРІПШАЄ...

Начальник Південної залізниці видав безпрецедентне розпорядження про попередження безбілетного проїзду пасажирів у приміських поїздах. Коментуючи наказ свого шефа, начальник Харківського залізничного вокзалу сказав, що це не разова акція, а кампанія, яка триватиме мінімум протягом року. Все робиться для наведення порядку з «облечуванням» в електричках: на цей період всі працівники Південної залізниці за сумісництвом стають контролерами на вагонних дверях. Як повідомив начальник вокзалу, у випадку прориву безбілетним натовпом самооборони залізничників і взяття вагонів штурмом, контролюючим групам надано право затримувати відправлення електричок і навіть відміняти рейси.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Конфере...

БЕЗПЕ... ПО-НА...

В Ужгор... перша ре... ково-прак... ренція з п... регламент... Служби бе... В її робо... провідні ... них облас... ки. Делег... набутим д... ли конкре... стосовно ... правоохор... ганами (... ню захист... політичної... ційної ... ні.

Конгреси...

ДУХОВ... ПРАКТ...

Конгрес... відбувся ... Понад ... чі делегати... області п... лійні викл... «Наш спо... божих лю... жіть своїм... ням у ... світі» та і... боти Конг... ся урочист... посвячени... привітали ... ва, Харко... України.

Микол...

Ужгоро...

Знай наших!

ЧИ БУДЕ КІРОВОГРАДСЬКА СОРБОННА?

Представник Президента в Кіровоградській області Микола Сухомлин підписав два розпорядження: про створення на базі редакційно-видавничого відділу управління по пресі Центрально-Українського видавництва і про затвердження оргкомітету з питань заснування Центрально-Українського університету. Як стало відомо, університет збираються відкрити на базі інституту сільськогосподарського машинобудування та педінституту. Колектив же останнього, мотивуючи своє стримане ставлення до такої ідеї різнопрофільністю вузів та відсутністю належної матеріальної бази, пропонує іншу ідею — створення натомість педагогічного університету. А поки точаться суперечки, Кіровоградське вище льотне училище уже перетворилося у відділення Аерокосмічної академії України. На його базі відкрито міжрегіональний центр з проблем людського фактора в аерокосмічних системах південних і центральних районів України.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Виставки

...МІЮТЬ ...ИТИ ...піраміди

...раїнському до... ...рилася вистав... ...92», де було ...айновіші зраз... ...ільш як 60 єги... — насамперед ...одяг, взуття, ...парфуми, кон... ...Особливу ...привернули ...облицювальні ...ехніка, килимо... ...обвині тканини.

...ли КОЗЛОВСЬ... ...з салонів ви... ...ебель-92».

Коротко

28-Й З'ЇЗД КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ В ДОНЕЦЬКУ!

Саме тут створено ініціативну групу по проведенню чергового з'їзду комсомолу України. Як заявив представник її, перший секретар Донецького обкому комсомолу Василь Савін, про своє бажання прибути на з'їзд заявили представники 25 колишніх обласних комсомольських організацій.

Таке рішення продиктоване несприятливою для молодих комуністів обстановкою в Києві.

Донецьк.

Валентин ДЕМЧЕНКО.

АТОМНИКИ ТРИМАЮТЬСЯ ГУРТУ

...а тому у Мін... ...адено Угоду ...основні прин... ...нтства в га... ...використання ...

...ументі зафік... ...колишніх ...бліх до гаран... ...розповсюдження ...тісної взаємо... ...безпечної ...дерних уста... ...узгодже... ...запобіганню ...квідації їх на... ...дення регу... ...уково-технічних ...нформаційного ...

...сі відбулася перша консультативна зустріч представників повноважних державних органів Російської Федерації, України, Білорусі, Казахстану і Молдови, на якій було обговорено механізми виконання зазначеної Угоди, шляхи подальшої координації дій.

Розглянуто питання приєднання країн СНД до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, обов'язковою вимогою якого є постановка всієї мирної ядерної діяльності, включаючи експорт ядерних матеріалів. під гарантії МАГАТЕ.

Актуально

Домовились, що до підписання угод з МАГАТЕ про гарантії, доцільно укласти двосторонні міжурядові договори з Росією про умови постачання ядерних матеріалів, в першу чергу для АЕС.

Чекає свого розв'язання і питання відшкодування збитків, заподіяних ядерними установками, яке передбачене Паризькою та Віденською конвенціями. Щоб приєднатися до них, країни СНД мають привести своє законодавство у відповідність з чинними міжнародно-правовими актами. Роботу над пакетом національних законів в галузі ядерного права у цих країнах вже розпочато.

На консультативній зустрічі йшлося також про необхідність узгодження процедур оповіщення у випадку ядерних і радіаційних аварій. Дійшли згоди найближчим часом опрацювати проекти двосторонніх угод з сусідніми країнами про оперативний обмін інформацією в разі аварій на ядерних об'єктах, розташованих у трьохсоткілометровій смузі вздовж державного кордону, та надання взаємодопомоги у їх подоланні.

Учасники зустрічі підтримали пропозицію Білорусі закликати Азербайджан, Молдову, Туркменистан і країни Балтії приєднатися до мінської угоди. Вирішено утворити консультативну раду та постійні робочі групи для підготовки документів з різних питань співробітництва у ядерній галузі.

Чергова зустріч відбудеться у травні наступного року в Алма-Аті.

Жозеф ШАПОВАЛ, працівник Науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки Держатомнагляду України.

Кримінальна хроніка

СХІДНІ МОТИВ... І ЖІНОЧЕ ЩАС...

Нещодавно в одну з чернівецьких квартир увірвалися двоє грабіжників. Погрожуючи пістолетом, стали вимагати у господині валюту і дорогоцінності. Та вона володіла ціннішим — мистецтвом східних єдиноборств. Секунди вистачило на те, щоб пістолет опинився в руках господині. Гості намагалися втекти, але були затримані викликаною сусідами міліцією. Це — один східно-західний сюжет. Ось — другий. Чернівчанка Марія Г. познайомилася на «барахол...ці» з жител... Узбекистану... дешевий кра... дійного кур'... на власного ... день голос... ... трубці ... хочеш ... на живим... шістьсот тис... Місцева опер... ськими коле... ререкетирів у...

В...

Чернівці. ...

лід платити ва-
натку року ми-
адну ситуацію
сть клею «Дис-
кий виробляє
сь вдатися до
о бартеру, в
зуття стало ек-
алюти. На бар-
де багато взут-
го виходу не-
дістаємо у та-
сировину, або
Отже, вихід поки
ність відмерлих
зв'язків шукає-
ні шляхи. На-
пуповуємо сирі
мо їх на пере-
ми «Світанок».

ожете сказати мові магазини?

о їх дуже мало:
рогобичі, невдов-
я у Вінниці. Хо-
рмові магазини
обласних цент-
саме такої фор-
По... це, при-
біг ...р-гроші.
готуємося до
ивна буде кон-
тоді Захід за-
воїми товарами.
газинах ми од-
попит і реагу-
повідним чином.

бблива прикмета го взуття?

ність. Я увесь
своїм колегам.
уття — жіноче,
тяче. підлітко-
й повсякденне
лише функціо-
о зру... м і мі-
ким, ... можна
пуватися, як ви-
цтва.

Інтерв'ю вела
на ТЕЛЕНЧІ.

Наука

АМЕРИКАНСЬКІ ГРОШІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФІЗИКІВ

Днями в стінах Київського університету представник Американського фізичного товариства (АФТ) Юрій Гамота оголосив список першої групи молодих науковців України, які отримали гранти цього товариства. Переможцями конкурсу, оголошеного влітку нинішнього року з ініціативи Американського та Українського фізичних товариств, стали 24 молодих фізики з Києва, Харкова, Донецька. 500 доларів, що дісталися кожному з них для підтримки роботи над індивідуальним проектом чи в складі наукової групи, поки що розцінюються як «термінова допомога». Вони можуть бути витрачені на відрядження, наукову літературу, програмне забезпечення, оплату праці. Однак сьогодні вже є принципова домовленість з рядом фондів, зокрема Джорджа Сороса, про розширену фінансову підтримку фізичних досліджень в Україні. Надалі всю інформативно-консультативну роботу щодо грантів АТФ перебрало на себе Українське фізичне товариство, очолюване академіком В. Бар'яхтаром.

Під час церемонії доктор Гамота повідомив, що нині АФТ і УФТ співпрацюють за трьома основними програмами. Окрім надання грантів, існує програма підтримки бібліотечних фондів. Вона передбачає безплатну передачу українським ученим 45-ти річних комплектів журналів з проблем фізики 6-ти найменувань, серед яких всесвітньовідоме видання Physical Revieu. Програма ж створення мережі електронної пошти, інтегрованої в закордонні банки даних, сприятиме поліпшенню обміну інформацією між українськими й американськими науковцями. Львівські фізики, приміром, вже отримали кошти для поліпшення й вдосконалення електронної пошти.

Представники АФТ також мають намір взяти участь у міжнародній конференції «Фізика в Україні», яка відбудеться влітку наступного року з ініціативи УФТ.

Катерина КІНДРАСЬ.

Отакої!

СЕРВІС КРІПШАЄ...

Начальник Південної залізниці видав безпрецедентне розпорядження про попередження безбілетного проїзду пасажирів у приміських поїздах. Коментуючи наказ свого шефа, начальник Харківського залізничного вокзалу сказав, що це не разова акція, а кампанія, яка триватиме мінімум протягом року. Все робиться для наведення порядку з «облічуванням» в електричках: на цей період всі працівники Південної залізниці за сумісництвом стануть контролерами на вагонних дверях. Як повідомив начальник вокзалу, у випадку прориву безбілетним натовпом самооборони залізничників і взяття вагонів штурмом, контролюючим групам надано право затримувати відправлення електричок і навіть відміняти рейси.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Знай наших!

ЧИ БУДЕ КІРОВОГРАДСЬКА СОРБОННА?

Представник Президента в Кіровоградській області Микола Сухомлин підписав два розпорядження: про створення на базі редакційно-видавничого відділу управління по пресі Центрально-Українського видавництва і про затвердження оргкомітету з питань заснування Центрально-Українського університету. Як стало відомо, університет збираються відкрити на базі інституту сільськогосподарського машинобудування та педінституту. Колектив же останнього, мотивуючи своє стримане ставлення до такої ідеї різнопрофільністю вузів та відсутністю належної матеріальної бази, пропонує іншу ідею — створення натомість педагогічного університету. А поки точаться суперечки, Кіровоградське вище льотне училище уже перетворилося у відділення Аерокосмічної академії України. На його базі відкрито міжрегіональний центр з проблем людського фактора в аерокосмічних системах південних і центральних районів України.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Коротко

28-й З'ЇЗД КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ В ДОНЕЦЬКУ!

Саме тут створено ініціативну групу по проведенню чергового з'їзду комсомолу України. Як заявив представник її, перший секретар Донецького обкому комсомолу Василь Савін, про своє бажання прибути на з'їзд заявили представники 25 колишніх обласних комсомольських організацій.

Таке рішення продиктоване несприятливою для молодих комуністів обстановкою в Києві.

Донецьк.

Валентин ДЕМЧЕНКО.

Конференції

БЕЗПЕКА ПО-НАУКОВОМУ

В Ужгороді відбулася перша регіональна науково-практична конференція з питань правової регламентації діяльності Служби безпеки України. В її роботі взяли участь провідні фахівці західних областей республіки. Делегати обмінялися набутим досвідом, внесли конкретні пропозиції стосовно взаємодії з правоохоронними органами по забезпеченню захисту економічної, політичної та інформаційної безпеки України.

Конгреси

ДУХОВНА ПРАКТИКА

Конгрес Свідків Єгови відбувся в Ужгороді. Понад півтори тисячі делегатів з різних міст області прослухали біблійні виклади на теми «Наш спосіб життя як божих людей», «Дорожіть своїм благословенням у безрадісному світі» та інші. В ході роботи Конгресу відбулися урочисті хрещення та посвячення. Конгрес привітали колеги зі Львова, Харкова, інших міст України.

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

ВЛАСНИК — ЦЕ НЕ ПРОФЕСІЯ

Скоро півроку, як ВР прийняла Закон «Про приватизацію державного житлового фонду», реалізацією якого зайнявся Державний комітет України по житлово-комунальному господарству. На сьогодні ним видано 32 ліцензії, які надають право госпрозрахунковим організаціям оформляти приватизаційні папери. Незважаючи на те, що організовувати справу на місцях повинні державні адміністрації обласного рівня, ініціативу проявляють не вони, а відомства. Адміністрації ж з'ясовують стосунки з Радами, які небезпідставно вважають себе власниками житла на своїх територіях. А той козир, що серед делегованих представникам Президента повноважень немає права розпоряджатися власністю місцевих органів народовладдя, нібито й нічим крити. У хід ідуть амбіції, спекуляція «народними інтересами», що вилилось, як у Києві, у відверте протистояння представницької і виконавчої влад.

Голова Держкомітету по житлово-комунальному господарству А. Дронь поінформував доповідною запискою віце-прем'єра В. Євтухова, що, не маючи контрольних функцій і реального впливу на місцеві органи влади, за відсутності належних передумов його відомство не в змозі ухопити «віжки» приватизації. І все, що просив, одержав однією резолюцією. Враховуючи теперішні можливості Кабінету міністрів, ця резолюція здатна посилити Комітет, навіть реформувати його у міністерство, бо вирішувати нині доводиться силу-силенну проблем. Але навіть вона не здатна переконати владні структури, що власник — це не професія і не керівна посада, а потенційний суб'єкт омріяного ринку. Тому, якщо всерйоз думати про роздержавлення житлового фонду, треба якнайшвидше замиритися.

А, власне, що собою являє наш житловий фонд? Це 929 мільйонів квадратних метрів житлоплощі. Якщо років десять тому Україна будувала близько 310 тисяч квартир на рік, то нині — щось 220 тисяч. На квартирному обліку перебуває 2,7 мільйона чоловік. Понад 24 тисячі квартир — комунальні, в яких мешкають дві й більше сімей. До 4 мільйонів квадратних метрів житлоплощі потребує невідкладного капітального ремонту, 6 тисяч сантехнічних труб — заміни. При цьому 90 відсотків житла, як і раніше, будує держава за рахунок народних коштів у вигляді фондів споживання. Не інакше як провокаційними видаються спроби окремих депутатів та адміністраторів нав'язати теперішнім квартиронаймачам оренду своєї житлоплощі, де вказуються конкретні терміни найму, інші ціни за квадратні метри та комунальні послуги тощо. Та народ давно вже викупив свої «хороми» й «хороми» багатьох можновладців! Мені здається цілком слушно було б перейменувати Державний на Народний житловий фонд, оскільки так і є насправді.

Але скільки не кажи «халва», у роті не посолодшає. Бо говорити доводиться скоріш про відсутність, ніж про наявність передумов для створення дійсно народного, приватизованого житлового фонду. Однак заяви на роздержавлення вже потекли. Люди переконуються у тому, що приватизація нічого спільного з купівлею-продажем не має і являє собою формальний акт відчуження державної власності на їхню користь. За Житлового кодексу вони володіли і розпоряджалися своїм помешканням, а приватизувавши його — мають змогу продати, здати в оренду абощо. Якй-не-який, але це вже крок до ринкових відносин. Про приватизацію житла вже загомоніли навіть на комунальних кухнях, вмовляючи одне одного вийти з-під опіки держави. Часто-густо усе вирішує згадка про те, що обіцяли комуналки ліквідувати, а Іван і губу розкатав...

Зробити з громадянина власника — не штука. От яким чином приватизувати служби житлово-комунального господарства, які відповідають сьогодні за утримання житла, сервісне обслуговування побутової структури? Відчуваючи, що вже скоро доведеться мати справу з приватними господарями, змішаними формами власності, Державний комітет України по житлово-комунальному господарству звернувся по юридично-консультаційну, правову, а не тільки технічну допомогу до Агентства міжнародного розвитку у Сполучених Штатах. Нещодавно підписали меморандум про співробітництво, мета якого — довести наш побут до загальноєвропейського рівня. Хочеться побажати успіху в цій справі Держкомітету, якому доводиться нині дбати про надійність інженерних комунікацій (Україна ніяк не перейде на технологію прокладення поліетиленових труб замість металевих у газовому господарстві), про запровадження нового покоління ліфтів (істотний крок в цьому напрямі зроблено спільно з американською фірмою «Отіс»), про реконструкцію ветхого фонду, ще бозна про що. Але це ніякою мірою не повинно вплинути на ритм приватизаційних процесів.

На одному підприємстві мені говорили, буцімто приватизація відомчого житла не відповідає інтересам заводчан. Міф. Підприємствам уже давно пропонувалося передати житло на баланс місцевих органів влади, а вони пручалися. Тепер виконкоми не бажають брати на себе зайвий бюджетний тягар. У Західній Європі житловий фонд заводів і фабрик опікується державними структурами, але там кажуть: «Мій дім — моя фортеця». Бо вони повнокровні власники, незалежні від держави.

Сергій ВЛАД.

До речі

Як повідомив 9 грудня на прес-конференції, присвяченій ходу приватизації житла Анатолій Дронь, розпорядженням представника Президента у Києві І. Салія від 8 грудня поточного року при державних адміністраціях районного рівня почали створюватися органи приватизації.

Перші 60 квартир приватизовано у Тернополі. Слово — за іншими містами України.

...УРТУ

повідність з чин-
родно-правовими
оту над пакетом
законів в галу-
рава у цих кра-
почато.

татівній зустрі-
кож про необхід-
ення процедур
випадку ядер-
йних аварій. Ді-
найближчим ча-
ати проекти дво-
од з сусідніми
оперативний об-
ією в разі ава-
их об'єктах, роз-
трьохсоткіломет-
ровій смузі вздовж державного кордону, та надання взаємодопомоги у їх подоланні.

Учасники зустрічі підтримали пропозицію Білорусі закликати Азербайджан, Молдову, Туркменистан і країни Балтії приєднатися до мінської угоди. Вирішено утворити консультативну раду та постійні робочі групи для підготовки документів з різних питань співробітництва у ядерній галузі.

Чергова зустріч відбудеться у травні наступного року в Алма-Аті.

Жозеф ШАПОВАЛ,
працівник Науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки Держатомнагляду України.

Кримінальна хроніка

СХІДНІ МОТИВИ І ЖІНОЧЕ ЩАСТЯ

Нещодавно в одну з чернівецьких квартир увірвалися двоє грабіжників. Погрожуючи пістолетом, стали вимагати у господині валюту і дорогоцінності. Та вона володіла ціннішим — мистецтвом східних єдиноборств. Секунди вистачило на те, щоб пістолет опинився в руках господині. Гості намагалися втекти, але були затримані викликаною сусідами міліцією. Це — один східно-західний сюжет. Ось — другий. Чернівчанка Марія Г. познайомилася на «барахолці» з жителями сонячного Узбекистану, які обіцяли їй дешевий крам. І просили надійного кур'єра. Вибір впав на власного сина. Через тиждень голос у телефонній трубці поставив умову: хочеш побачити сина живим — викладай шістсот тисяч карбованців. Місцева опергрупа з ташкентськими колегами обеззброїла рекетирів у їхній криївці.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

НАШОЇ КРАЇНИ БЕЗПЕКА

1. Україна і Росія: СУСІДИ МАЮТЬ ЖИТИ МИРНО

На порозі XXI століття світ стрімко змінює своє обличчя. Розпадаються геополітичні простори та союзи; народжуються нові держави, соціальні та політичні структури. З піни цієї складної історичної круговерті виходить оновлена і незалежна Україна і посідає своє гідне місце у світовому співтоваристві.

Осмислюючи непростий і драматичний шлях України до своєї незалежності, можна з певністю твердити, що справжня державна самостійність може існувати лише за умови надійного забезпечення національної безпеки народу України. Ця безпека — не самоціль, а засіб досягнення фундаментального інтересу українського народу. Вищий національний інтерес України, як нам здається, полягає насамперед у формуванні справді демократичного громадянсько-правового суспільства, в якому буде забезпечено політичні, соціальні й духовні інтереси та права всіх його членів на базі використання тих матеріальних благ, котрі можливі на сучасному етапі.

Навряд чи зараз у кого-небудь виникає сумнів, що Україна — це велика європейська держава. Цілком природним є наше прагнення ввійти в європейські структури, «в європейський дім» повноправним, гідним та шанованим партнером.

Україна може і має бути надійною «опорою» цього «будинку». Та навряд чи європейське співтовариство чекає на прихід будь-якого нового «мешканця» з вантажем нерозв'язаних внутрішніх проблем, з невідрегульованими відносинами зі своїми найближчими сусідами.

Однією з головних умов вільного й поступального руху України на шляху побудови процвітаючого громадянського суспільства й міцної незалежної держави є сталі, рівноправні й добрі відносини зі своїми сусідами. Усвідомлюючи це, керівництво України до числа головних зовнішньополітичних пріоритетів віднесло міцні двосторонні відносини з суміжними країнами. На цьому шляху досягнуто певних успіхів. Серед них — освоєння солідної політико-правової бази відносин з західними сусідами України — Польщею, Угорщиною, Румунією, Чехією та Словакією. Велику визначеність у взаємовідносинах України та Молдови вніс підписаний у Кишиневі Договір про дружбу та співробітництво між двома країнами. Очевидний інтерес до розвитку взаємовигідних дружніх відносин України і Туреччини. Наявність широкого спектру україно-турецького співробітництва є стабілізуючим чинником безпеки південних рубежів нашої держави.

Виповнюється два роки підписаним у Києві україно-російським документам, які вивели відносини України та Росії на новий якісний рівень. Традиційно дружні відносини між братськими українським та білоруським народами пройшли надійне випробування часом.

Проте встановлення та розвиток рівноправних дружніх відносин України з її сусідами не означає повної відсутності нерозв'язаних питань, протиріч. Вони є і, мабуть, ще будуть досить довго. Їх актуальність та глибина визначаються цілою гамою факторів. Та всі вони однаковою мірою обумовлюють стан національної безпеки нашої держави і впливають на регіональну безпеку.

Серед ключових чинників регіональної безпеки, безумовно, провідну роль відіграють відносини між Україною та Росією.

Україно-російські відносини мають свою довгу й драматичну історію. У ній є все: втрати й здобутки, злети й падіння, трагедії і взаємні радощі. Та хоч який складний був їхній історичний шлях, можна однозначно твердити: український народ ніколи не почував ворожості до своїх російських братів. Саме зараз, в період здобуття Україною справжньої незалежності, необхідно збудувати якісно нову модель україно-російських відносин, в основі яких лежали б принципи рівноправ'я, взаємної вигоди, поваги одне до одного.

Ці прості істини очевидні й не один раз декларувалися на найвищому політичному рівні, фіксувалися в різних україно-російських документах. Чому ж тоді з уст різних політичних, громадських та військових діячів, в органах масової інформації, в парламентах та на мітингах з обох боків російсько-українського кордону можна часто почути різні дорікання та звинувачення, претензії та домисли на адресу іншої сторони? Складається враження, що певними політичними силами як в Росії, так і в Україні нав'язується певна модель міждержавних відносин, яку можна порівняти з польсько-радянськими періоду між першою і другою світовими війнами.

Не вдаючись до поглибленого аналізу цих відносин, необхідно просто згадати результат їхнього конфронтаційного розвитку.

Розпад Союзу РСР болісно позначився на україно-російських відносинах. Реальність зростання кризових процесів в політичній, соціальній та економічній сферах всередині Росії та України настійно диктує перехід до якісно нових взаємовідносин двох наших держав.

На користь цього положення можна привести чотири вагомі аргументи.

По-перше. З усією визначеністю можна твердити, що з точки зору геополітичної, військово-стратегічної будь-яка конфронтація, а тим паче конфлікт між Україною та Росією,— це заздалегідь важкий програш кожної зі сторін. Інколи у заявах деяких політичних функціонерів можна почути, що саме наявність ядерної зброї є чинником стримування, гарантом безпеки, а отже — забезпечує передбачуваність україно-російських відносин. Проте той, хто професійно знає військово-технічний аспект нинішньої ракетно-ядерної зброї в Україні та Росії, розуміє, що це небезпечна ілюзія. Природна секретність цієї проблеми не дає можливості висвітлювати всю темну глибину цього айсберга. Тому пристрасті розгоряються в основному навколо невеликої надводної блискучої верхівки цього айсберга, вводячи в оману багатьох людей. Теперішня ракетно-ядерна зброя, що дислокована в Україні, в тому вигляді, у якому вона є за неврегульованих відносин з Росією, буде, в основному, лише джерелом різних напружень в україно-російських відносинах. Керівництву України та спеціалістам-професіоналам це добре відомо. Лише узгоджені дії з Росією як з рівним партнером можуть, принаймні деякий час, утримувати Україну під ядерним щитом. А що і як надалі — це окрема тема.

Безперспективною і згубною є економічна конфронтація України та Росії. Так, нам необхідна ефективна та процвітаюча економіка. Без неї неможлива незалежна Україна. Однак економічна незалежність не має нічого спільного зі згортанням взаємовигідних зв'язків наших держав. Спроба вчинити економічний натиск один на одного, «покарати рублем» чи «перекрити кран» завдають істотної шкоди економічним структурам насамперед своїх країн. Не кажучи вже про те, що економічні інтеграційні процеси, глобальна взаємозалежність — це реалії сьогоднішнього світоладу.

По-друге. Сильній, процвітаючій, незалежній, демократичній Україні потрібна процвітаюча, демократична Росія. Процес демократизації — взаємозалежний і взаємопроникаючий. У його основі лежать загальнолюдські, гуманістичні цінності. Вони зрозумілі й прийнятні будь-якому громадянинові незалежно від національної належності, кольору шкіри та віросповідання. Крайні форми націоналізму, шовінізму та національного нігілізму не мають нічого спільного з процесом демократизації, спрямованого на побудову громадянського суспільства, що є однією з форм реалізації вищого національного інтересу.

Крах демократичних реформ в Росії та в Україні привів би до влади політичні сили, що зайняті «пошуком ворога» як винуватця кризових явищ. Подібні сили об'єктивно зацікавлені в нагнітанні антиукраїнських та антиросійських настроїв. Це гранично загострило б протиріччя, що намітилося між стрімким зростанням національної самосвідомості народу України, котре виразилося у створенні незалежної держави, і свідомістю росіян, яка, за висловом одного з великих політичних діячів, «простягається далеко за межі Російської Федерації». Звідси — штучне нагнітання територіальної проблеми, проблеми кордонів.

Тільки взаємна підтримка демократичних режимів України і Росії, повага до загальнолюдських норм моралі і норм міжнародного права допоможуть уникнути негативних репресивних процесів всередині наших держав і виведуть їх на новий якісний рівень.

По-третє. Співіснування двох народів у рамках єдиної імперської структури протягом кількох сторіч призвело до існування вельми прозорого кордону між ними і їх міграції в той чи інший бік від неї. Як результат — сьогодні на території України проживають близько 12 млн. росіян, тільки лише в прилеглих до України районах Росії компактно проживає більш як 6 млн. українців. Не кажучи про Східний, Західний Сибір (в одній лише Тюменській області — центрі нафтодобування Росії — живе більш як півмільйона українців), Далекий Схід. Нестабільність в україно-російських відносинах або навіть їх можливе погіршання неодмінно позначилося б на становищі цих етнічних груп. Психологічно багатьом представникам цих груп важко перевести україно-російські відносини на рівень міждержавних. Тим хворобливіше вони сприймають їх нестабільність. Росіянам і українцям за межами своїх національних держав важко уявити себе «національною меншиною» на «чужій» території. Вони об'єктивно не хочуть бути «чужими», пригнобленими, дискримінованими. Реалізація своїх громадянських прав у повному обсязі може бути тільки при умові нормальних, рівноправних відносин між Росією і Україною.

І останнє. Стабільні, безконфліктні, зважені відносини між Україною і Росією — їх «перепустка» в «європейський дім», в європейські структури. Це аксіома.

В умовах зростаючої економічної і політичної інтеграції в Європі принаймні дивними, незрозумілими і підозрілими були б дві великі європейські держави, які не можуть або не хочуть нормалізувати і покращити відносини між собою. Поглиблюючи і розширяючи взаємне співробітництво наших двох країн, ми продемонстрували б співтовариству європейських держав прихильність до інтеграційних процесів, що переважають зараз у світі. Навряд чи можливо увійти в «європейський дім», відштовхуючи партнера ліктями. В умовах ворожості у відносинах між нашими країнами вельми проблематичним уявляється налагодження будь-якою європейською країною тісних відносин з Україною на шкоду Росії і навпаки. В такому разі процес створення стабільної регіональної безпеки на європейському континенті проходив би без участі наших двох держав, а значить, не був би універсальний і високоефективний.

Усі перелічені аргументи на користь побудови нової моделі відносин між Україною і Росією, успішний розвиток яких міг би стати вагомим чинником регіональної і навіть глобальної безпеки.

Говорячи про регіональну безпеку в Східній Європі і про роль України для її забезпечення, не можна обійти проблему Придністров'я. Не тільки тому, що цей район прилягає до наших південно-західних рубежів і там проживає більш як півмільйона українців. А тому, що воєнний конфлікт може спалахнути знову, бо, на жаль, ще не знайдено оптимального політичного розв'язання проблеми.

Підписання в жовтні 1992 року україно-молдовського Договору про дружбу і співробітництво є суттєвим кроком на шляху нормалізації обстановки в цьому регіоні. Підписуючи цей Договір, сторони виходили з принципів невтручання у внутрішні справи один одного, рівноправності, незмінності теперішніх кордонів. Останнє особливо важливе, бо нерідко лунають голоси лідерів певних політичних сил в Кишиневі і Бухаресті про можливе об'єднання молдовських земель з румунськими, створення «Великої Румунії». Подібний гіпотетичний хід подій неминуче порушив би наявну геополітичну структуру в даному регіоні, викликав би законне занепокоєння України за долю своїх братів і сестер, які не бажали б ні з ким об'єднуватися і жити в іншій державі. Практично було б підірвано ту ламку рівновагу, завдяки якій вдається уникати кровопролиття в Придністров'ї.

Процес забезпечення регіональної безпеки України був би менш ефективний, якщо б в ньому не брав участі наш «далекий» сусід — Туреччина. Розвиток україно-турецьких відносин, їх гармонізація є пріоритетними для нашої держави, враховуючи їх стратегічну значущість і перспективу. Нам надзвичайно цікавий турецький досвід прискореного будівництва розвиненої ринкової економіки, нас зближує багатовікова історія відносин, які сьогодні входять в стале політико-правове русло. Разом з тим хотілося б відзначити таке. На тлі різкого скорочення військової активності в північній частині Чорного моря, викликаної скороченням військового потенціалу України і Росії, постановкою перед ВМС України нових завдань, які відрізняються за характером від тих, що стояли перед Червонопрапорним Чорноморським флотом СРСР,— дедалі чіткіше проглядає військовий потенціал Туреччини. Його обсяг, структура і вектори з точки зору національної і регіональної безпеки України є чинниками, які необхідно враховувати. Уявляється доцільним і перспективним розглянути питання про створення механізму гарантування безпеки в Чорноморсько-Середземноморському регіоні. Проблема стає актуальнішою, якщо враховувати, що в безпосередній близькості до кордонів України знаходиться вибухонебезпечний регіон Близького Сходу. Неврегульованість відносин між арабськими країнами і Ізраїлем, де проживає велика кількість громадян — вихідців з України, нестихаюча «іракська криза» викликає цілком зрозумілу стурбованість народу України і її керівництва. Досить зазначити, що Ірак володів і зараз володіє можливістю (засобами) доставки зброї масового ураження радіусом кілька тисяч кілометрів, що потенційно включає в себе територію нашої держави. І хоча реальність таких акцій вельми проблематична, не враховувати її при побудові структури національної і регіональної безпеки України було б помилкою.

Народ України не має держав-ворогів. Він не має територіальних претензій до жодної з сусідніх держав. З цього необхідно виходити при формуванні і реалізації концепції національної і регіональної безпеки України. Народ України самовіддано будує свою незалежну і в майбутньому процвітаючу державу. Збудувати її можна лише в умовах миру, злагоди і безпеки. А ці цінності є продуктом багатомірної взаємодії нашої держави з іншими державами світу і насамперед з нашими сусідами.

Євген МАРЧУК,
Голова Служби безпеки України.

FINCO

Финансовая компания «ФИНКО»

(Российская Федерация, Москва) предоставляет украинским организациям и фирмам краткосрочные беспроцентные валютные кредиты под гарантийный рублёвый депозит. Депозит вносится на банковский счёт в Киеве.

Телефон представителя в Киеве: (044) 432-84-83.

Оптова розпродажа професійних бухгалтерських калькуляторів фірми CITIZEN (Японія) таких моделей:

10 розр. CITIZEN SDC-839

12 розр. CITIZEN SDC-888

12 розр. CITIZEN CX-123 з двокольоровим друком.

Тел.: (044) 272-44-87

УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

Оголошує конкурс на заміщення вакантних посад на кафедрі іноземних мов:

Доцент, викладач англійської мови — 4 посади.

Старший викладач англійської мови — 5 посад.

Асистент, викладач англійської мови — 6 посад.

Завідуючий підготовчими курсами — 1 посада.

Завідуючий лінгафонними кабінетами — 1 посада.

Довідки за телефоном: 416-14-20.

M&K Enterprises, Inc. (USA)

Вы хотите иметь свою фирму в США ?

Вы хотите :

- **получить статус американского бизнесмена ?**
- **свести Ваши налоги к минимуму ?**

Конечно, ДА !

Тогда звоните (095) 235 8579

Наш девиз : Скорость, Качество, Надежность.

Фірма пропонує зі складу в Києві дитячі теплі спортивні брюки (бавовняні з начісом, еластикові) виробництва Прибалтики, розміри 28—42. Самовивезення, оплата чеком.

Телефони в Києві: 556-41-28, 412-32-33 (автовідповідь).

Реалізую висококякісного черв'яка каліфорнійського гібрида.

Телефон: (044) 272-39-20.

Фірма продає імпортні електромузичні інструменти, акустичні системи

Форма оплати будь-яка

269-57-08 (з 10 до 19 год.)
433-53-14 (після 20 год.).

Sense 216-32-82

Комп'ютери на базі процесора 286, 386 SX, 386 ДХ безпосередньо від виробника.

Комплектувальні до аудіовідеотехніки і комп'ютерів.

Телефони АОН з автовідповідачем у комплекті з диктофоном.

Надійні комплектувальні, висока якість складання, гарантійне обслуговування — це наш стиль.

ОДНИМ СЛОВОМ — ФІРМА.

tel. (047-2) 458-232
fax. 458-095
Украина 257 015 Черкассы ул. Октябрьская 269

elecktronic office

vidicon

Організація реалізує вантажні автомобілі МАЗ у республіці Білорусь. Довідки по телефону (0-172) 66-56-26, 66-46-22, 62-50-20.

Фірма "SUPRAS LTD" пропонує до Вашого новорічного столу

оптові партії французького шампанського за ВКВ

SPUMANTE, BEL AMOUR, CAVALER-DUK DE WISS

(у пляшках ємністю 0,75 л, мінімальна партія 18 тис. шт, ціна з доставкою 1,65-1,75 дол. США)

Можливе доставлення інших продуктів харчування (шоколад, какао, кава).

Термін постачання 10-20 днів

Тел. (факс) 562-16-06 (з 9 до 18 год. щодня, крім вихідних)

Sense 216-32-82

Організація продає вантажний автопоїзд марки «MAN».

Телефон (0322) 72-76-28.

Представник італійських фабрик, які випускають меблі для офісів, шукає серйозних дилерів на території України.

Пропозиції з інформацією про діяльність фірми направляти за адресою:

м. КИЇВ, ГОЛОВПОШТАМТ;
ДО ЗАПИТАННЯ, НЕЛЕНЬ НАТАЛІЇ ОЛЕКСАНДРІВНІ.

Єдина на Поділлі Вінницька інвестиційно-трастова компанія «ВІНКО» продовжує первинне розміщення своїх акцій другого випуску.

Компанія «ВІНКО» має ліцензію № 51 Міністерства фінансів України на право проведення всіх видів операцій з цінними паперами.

Акціонерами «ВІНКО» є найбільші агротехнічні фірми Поділля, підприємств харчової і легкої промисловості, страхові компанії, пенсійні фонди, об'єднання зв'язку, комерційні структури, найбільша в Європі картографічна фабрика.

Акції «ВІНКО» — це надійний захист Ваших коштів за умов гіперінфляції.

Акції «ВІНКО» — це ваша безпосередня участь у приватизації у найбільш розвинутому й перспективному агропромисловому регіоні України.

З питань придбання акцій і укладення посередницьких договорів на їхнє розповсюдження звертайтеся за адресами: 287100, м. Вінниця, вул. Келецька, 56, АТ «ВІНКО».

Тел. (04322) 4-73-86, факс 2-38-08.

323000, м. Павлоград Дніпропетровської області, вул. Харківська, 116, АТ «Українські цінні папери».

Тел. (05672) 6-35-85, факс 6-27-61.

Придбати акції можна також за адресою:

280008, м. Хмельницький, вул. Толстого, 7, теле/факс (03822) 4-16-96.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЛІСІНВЕСТІНДУСТРІЯ»

реалізує з поставкою в 1992—1993 рр. лісоматеріали по ціні (карбованців) за кубометр:

1) пиловочник хвойних порід (смерека, сосна), 30 тис. куб м. — 2 600;

1-а) стояки рудникові смерекових порід (проспи), 17 тис. куб. м. — 1 900;

2) пиловочник твердомодринових порід (дуб), 3 тис. куб. м, — 6000;

3) пиломатеріали обрізні смерекових порід, 5 тис. куб. м. — 4500;

4) пиломатеріали необрізні смерекових порід, 7 тис. куб. м. — 3 900.

До зазначених вище цін входить НДС. До кооперативів прохання не турбувати.

Попередня оплата 100%, відвантаження піввагонами починається негайно з моменту надходження грошей на розрахунковий рахунок, мінімальний обсяг поставок 1 тис. куб. м., транспортні витрати за рахунок покупця.

Також реалізуємо в необмеженій кількості різні місткості, одноразові шприци імпортного виробництва. Оптовим покупцям надається скидка.

Зі складу в Москві реалізовуємо хутро експортного виконання:
песець (різноманітних відтінків) — 10.000 шт.
норка (різноманітних відтінків) — 10.000 шт.
Тел. Факс (095) 475-40-10 з 8.00 до 18.00. Тел. (095) 471-92-85. Факс (095) 975-23-72 (для Лісінвестіндустрія).

Більш як 80 відсотків тих, хто виступив на колегії МВС, виступали під гаслом «Ніякої мафії в Україні не існує...» А прем'єр-міністр Л. Кучма на весь світ оголосив, що в державі існує «п'ята влада» — мафіозна організована злочинність. Хто правий — генералітет чи прем'єр?

Відомий київський «злодій у законі» виділяє мільйон карбованців «на пропій», якщо буде розформовано управління по боротьбі з організованою злочинністю.

П'ятого листопада 1992 року в «Голосі України» було надруковано статтю спеціального кореспондента газети А. Беня «Кому мафія поставить пам'ятник», де йшлося про наміри керівництва МВС України реорганізувати (читай — зліквідувати.— *Л. Б.*) Головне міжрегіональне управління по боротьбі з організованою злочинністю (ГМРУ ОЗ)—мафією. За десять днів до публікації цієї статті новий прем'єр-міністр України Леонід Кучма на весь світ оголосив, що в державі існує п'ята влада — мафіозна організована злочинність, діяльність якої пронизує і міцно сплітає державні, комерційні структури, злочинний світ. 18 листопада у своїй доповіді в парламенті про антикризові заходи уряду прем'єр ще раз наголосив на необхідності боротьбі з мафією. Як пояснити такі парадокси: ліва рука не відає, що творить права? Чому прем'єр і керівництво одного із структурних підрозділів Кабінету міністрів нагадують героїв байки Крилова, які тягнуть віз у різні сторони? Відтак він стоятиме на місці. Чи ба — скочуватиметься під укіс. На жаль, напрошується невтішна думка: через рішення колегії МВС проштовхується соціальне замовлення певного прошарку населення країни. Не робітників, не селян, навіть не трудової інтелігенції. Цей прошарок не такий чисельний, як названі «класи», але, як бачимо, досить-таки впливовий...

Наступного дня після публікації статті відбулося засідання колегії МВС з приводу реорганізації ГМРУ «ОЗ», яке пройшло в тому ж таки тенденційному стилі. Думки керівників служб «ОЗ», а також керівників підрозділів на місцях до уваги не бралися, переважала логіка вищих чинів МВС з великим стажем роботи у міліції. Не помилюсь, коли скажу, що більш як 80 відсотків з тих, хто брав слово, виступили під девізом «Ніякої мафії не існує».

Точка зору на злобу дня — продовжуємо розмову

ЧИ ПРОВАЛИТЬСЯ СОЦІАЛЬНЕ ЗАМОВЛЕННЯ?..

або ХТО Ж ВСЕ-ТАКИ ПРАВИЙ—ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ЧИ ГЕНЕРАЛІТЕТ?

ПІД час перерви засідання колегії у одного з генералів МВС задзвонив телефон. Відомий київський мафіозі (можна вжити і вітчизняний термін — «злодій у законі»), попередньо відрекомендувавшись, поспівчував генералові й запропонував вибрати будь-який ресторан Києва чи області, щоб співробітники управління могли випити за упокій своєї структури (читай — відсвяткувати день професійного свята представників «п'ятої влади»). "На пропій" авторитет закулісного світу виділяв один мільйон карбованців.

Більше того, як розповідали мені працівники служби «ОЗ» на місцях, вони ще й знати не знали про так звану реорганізацію, як їм телефонували представники місцевої торговельної мафії і уїдливо співчували. Дивно, що такі дзвінки лунали навіть з правоохоронних органів.

Хто стане заперечувати, що «мафіозні структури», весь час тримають руку на пульсі розвитку подій довкола служби «ОЗ»? Це ж треба знати, коли буде перерва у засіданні колегії МВС, коли генерал буде біля телефону з таким-то номером. Це ж треба: за день до повідомлення про реорганізацію працівникам служби «ОЗ» на місцях їх уже «вітали» місцеві «колеги» з того боку барикад. Дехто висловлює навіть крамольну думку, чи не коректувались і правились відповідні проекти постанов і розпоряджень щодо служби «ОЗ» відповідними представниками невеличкого, але впливового прошарку населення. Скажімо, десь у затишних саунах чи інших місцях спілкування «ділових» людей.

Не доведи Боже, це був би вже кінець всьому.

Все ж таки твердого рішення про розгін служби «ОЗ» колегія МВС не прийняла. Потужний удар по службі повної мети не досяг. Організатори нокаутуючого удару не розрахували на активне втручання прогресивних сил, уряду, парламенту, четвертої влади — преси. Питання тепер начебто збираються погоджувати з Президентом України.

На місцях документів про так звану «реорганізацію» також немає. Проте деякі особливо запопадливі начальники, в стилі відомого булгаківського персонажа Шарикова, вже кинулися виконувати неіснуюче рішення колегії, Вони оголосили, що служба «ОЗ» входить до кримінального блоку і почали використовувати її як «пожежну команду» — ловити повій, грабіжників, гвалтівників, кишенькових злодіїв тощо. Окрім того, обласні керівники різного рівня виявляють нездоровий інтерес до комп'ютерного банку даних служби, до того, чим ця служба займалася раніше. І звідкіля така зацікавленість? Працювали б собі, як і раніше, на благо області, регіону, краю, держави...

Відтак, звичайно, про якусь планомірну і глибоку діяльність служб «ОЗ» на місцях і мови тепер не може бути. Хіба висопрофесійним спеціалістам до роботи, коли над головою занесено меч? Все тримається лише на волі, переконанні і вірі в ідею співробітників служби.

До речі, у ГМРУ «ОЗ» України налічується трохи більше тисячі співробітників. Це краплина у морі порівняно з багатотисячною армією працівників карного розшуку, «обехеесників» та інших служб УВС областей, міських і райвідділів внутрішніх справ. Але дивіться, яка зчинилася буча довкола цієї краплини в морі. На якому рівні пани чубляться. Неспроста це все. Ох, неспроста.

Судячи з останніх подій (це моя суб'єктивна думка, влевнений, що дехто її не сприйме), МВС сьогодні не готове до існування у своїй структурі такої служби, про яку йшлося вище. Це, на жаль, можна зрозуміти навіть з виступу в парламенті міністра внутрішніх справ, який головно зупинився на дрібних робочих проблемах, а про боротьбу з організованою злочинністю у промові не знайшлося місця. А на думку багатьох компетентних спеціалістів, становлення структури по боротьбі з організованою злочинністю практично вже закінчилось, і це найпотужніша структура в системі МВС.

Необхідний моральний клімат, сприятливий для існування подібної структури, є у Службі безпеки України. І висловлювання прем'єр-міністра України щодо боротьби із «п'ятою владою» не є просто словами, то чи не прислухатись до думки спеціалістів і передати службу «ОЗ» з особовим складом, комп'ютерним банком даних, транспортом, технікою у структури СБУ?

Але це, як вважають самі співробітники служби «ОЗ», — лише напівзахід, крайній крок для врятування служби. В ідеалі варто створити спеціальний комітет по боротьбі з організованою злочинністю при Президенті України. Як у всіх цивілізованих країнах. Звичайно, основу комітету склали б спецслужби МВС, СБУ, КРУ Мінфіну, податкова інспекція.

Слово за парламентом і Президентом.

Леонід БРОВЧЕНКО.

P. S. Доки матеріал готувався до друку, набрав чинності наказ про реорганізацію служби. Вона роздроблена. А це означає, що боротися з організованою злочинністю вже нікому. І доки кадрова комісія вирішує, куди дівати особовий склад, він думає, куди дівати нагромаджену унікальну інформацію. Невже боротьбу з організованою злочинністю в Україні закінчено?..

Ветеранам — підтримку і турботу!

ЧАС ВСТАНОВИТИ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Президія Верховної Ради України 2 березня 1992 р. ухвалила Постанову «Про громадян України, відзначених державними нагородами СРСР», підтвердивши наступництво законодавства незалежної України та законодавства колишнього Союзу по нагородах, у тому числі і статусу учасника Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.

Законодавчим актом, що визнавив статус учасника війни, був і залишається — іншого документа не існує — Указ Президії Верховної Ради СРСР від 9 травня 1945 р. «Про заснування медалі «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.».

Пункт «а» параграфа 1 «Положення про медаль» говорить, що медаллю нагороджуються: «Всі військовослужбовці та особи вільнонайманого штатного складу, які брали в рядах Червоної Армії, Військово-Морського Флоту та військ НКВС безпосередню участь на фронтах Вітчизняної війни або забезпечували перемогу своєю роботою у військових округах». Таким чином, ставиться знак рівності між учасниками бойових дій та тими, що служили у військових округах в період війни — рівності їх учасників війни.

У параграфі 2 «Положення» сказано, що «вручення медалі здійснюється на підставі документів, які підтверджують участь у Великій Вітчизняній війні». Це червоноармійські книжки, військові квитки, особові справи й інші документи, що підтверджують участь у бойових діях чи службу у військових округах в період війни.

Нагородження орденами й медалями свідчить про ступінь внеску в Перемогу: хтось заслужив звання Героя, багатьох відзначено орденами й медалями, а ще більше однією-єдиною медаллю «За перемогу над Німеччиною» або «За перемогу над Японією», та всі вони об'єднані правовою категорією — учасник війни.

Про це ж свідчать і Укази Президії Верховної Ради СРСР про заснування ювілейних медалей на ознаменування 30-ти та 40-річчя Перемоги, у посвідченнях до яких записано, а на медалях у бронзі вилито: «УЧАСНИКУ ВІЙНИ».

Такий правовий аналіз законодавчих актів про статус учасника Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. Право — цінність морального порядку, основа державності, а в наявності один з проявів правового і морального нігілізму виконавчої влади колишнього Союзу: законодавство визнає цих громадян учасниками війни, а виконавча влада (Рада Міністрів СРСР) — ні!

У зв'язку з вищевикладеним варто відзначити, що мобілізовані в армію 16—17-річні юнаки відрізнялися від юнг та вихованців полків. прирівняних до учасників війни, лише тим, що вони склали військову присягу (як дорослі громадяни) й прослужили 7—8 років на казарменому становищі без жодної відпустки. Прийшли в армію юридично неповнолітніми, та це не рятувало від відправлення до штрафних батальйонів (що заміняло смертну кару) тих з них, хто порушував військову присягу. Така сувора правда війни. Сотні тисяч з них не змогли отримати ані освіти, ані спеціальності. В результаті в старості вони одержують мізерні пенсії і не мають права навіть на ті скромні пільги, які належать учасникам війни, що завдає їм не лише матеріальної, а й моральної шкоди.

Від статусу учасника війни істотно відрізняється статус трудівника тилу. встановлений Указом Президії Верховної Ради СРСР від 6 червня 1945 р. «Про заснування медалі «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.» і затверджений Указами на ознаменування 30-ти і 40-річчя Перемоги, у посвідченнях до яких записано, а на медалях у бронзі вилито: «УЧАСНИКУ ТРУДОВОГО ФРОНТУ».

Отже, виходить, що учасниками Великої Вітчизняної війни є всі особи, що нагороджені медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.» або медаллю «За перемогу над Японією», незалежно від того, чи є вони учасниками бойових дій і чи забезпечували Перемогу несенням воїнської служби у військових округах, а також ві, що були призвані неповнолітніми в період Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.

Гадаємо, що прийшов час відновити справедливість і по відношенню до цих осіб.

Голова Київської обласної Ради «Останній військовий призов»
В. ЦИГАНОК.

Члени Ради:
І. ПЕРЕПЕЛИЦЯ,
В. ФЕДОРОВСЬКИЙ,
В. БЕКАСОВ.

«АП!» —

— і не вашу дружину розпилюють навпіл;

— і собака вміє рахувати, на відміну від того лобуряки;

— і кінь танцює граціозніше за куму;

— чудове ведмеже хутро так справно грає на гармошці, що перестаєш його уявляти у себе килимом;

— і яким розумним та врод[illegible]м почуваєшся, дивлячись на незграбного клоуна!

І не треба лагідної хрещеної матері-феї, аби переміститися на кілька годин і безліч щасливих хвилин у дивовижну країну, де всі люблять один одного... На цей час можна відкласти всі свої турботи, поринути в ілюзорне королівство, розташоване не за тридесятьма морями, тридев'ятьма лісами, а — поряд. От просто собі заходь, сідай і — дивись.

Для вас тут працюватимуть всі, для вас падатиме клоун, вам посилатимуть цілунки й посмішки чарівниці з арени.

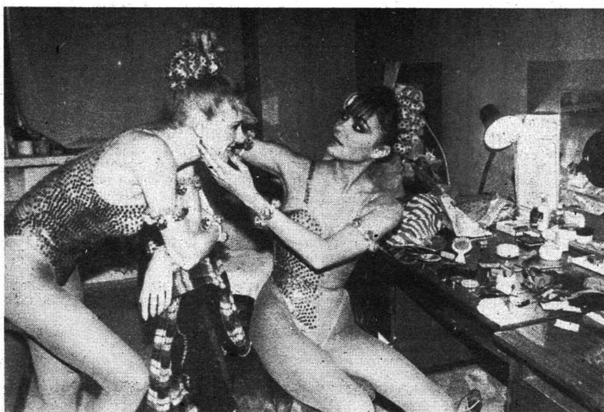
Та все одно — ви тут гість. Стати своїм, навіть закінчивши естрадно-циркове училище, дуже важко. Варто десь трохи схибити, і поповзло — «не наш, не опилочный...» Не всім щастить народитися в цирковій сім'ї. Хоча те щастя — як на кого. Все життя на колесах, і щоби грошей платили багато — зась. І тварин буває нічим годувати, і тримати ніде. Та не все, видно, у нашому житті вимірюється грошима й за нинішніх часів.

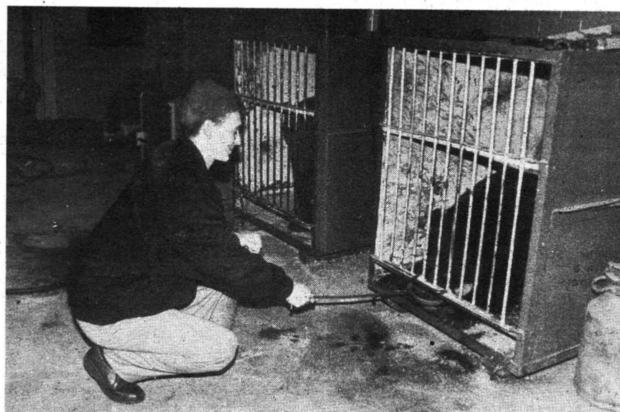
Ап! І артисти залишають проблеми осторонь, невідомо звідки добуваючи отой знаменитий кураж, який невідомо що собою являє, але без якого неможливо творити на арені чудеса...

Катерина ВОРОНЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

АПЕТИТ МОЖЕ РОЗГОРІТИСЯ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Бориса Єльцина на з'їзді не було. І це дає досить підстав вважати, що компроміс між законодавчою та виконавчою владами ще не досягнуто. Один із лідерів опозиційних сил В. Аксючиць заявив журналістам, що на ранок нібито планувалася зустріч Б. Єльцина з Р. Хасбулатовим у присутності голови Конституційного суду В. Зорькіна, але нібито Президент в останній момент від такої розмови відмовився.

Власна подальша лінія Бориса Єльцина в конфлікті зі з'їздом цікавить не тільки опозиційні блоки, але й депутатів із Коаліції реформ, «ДемРосії». Вони переконані, що Борис Миколайович не повинен робити ніяких поступок і жорстко триматися за проведення референдуму. Інакше його влада виявиться ефемерною. Однак повної упевненості в тому, що Президент проявить твердість характеру, в радикальних депутатів нема.

Між тим, у кулуарах подейкують про додаткові поступки Президента з'їздові. Про те, що на сьогоднішньому, суботньому, засіданні Борис Миколайович заявить про відставку Бурбуліса, міністра закордонних справ Козирєва і відмовиться від ідеї референдуму в тому разі, якщо депутати все-таки затвердять Єгора Гайдара прем'єром хоча б на півроку.

Спостерігачі відзначають, що це буде помилкою Президента. Опозиція, згуртувавшись, маючи практично дві третини голосів, охоче приймає поступки Єльцина, але зі свого боку такої ініціативи не проявляє. Після чергового «жертвоприношення» у депутатів може розгорітися апетит, і вони зажадають більшого.

— З'їзд упивається своєю силою,— говорить голова одного з парламентських комітетів В'ячеслав Брагін,— стріли летять на всі адреси — мовляв, погані засоби масової інформації, не відповідають Конституції посади мерів Москви і Санкт-Петербурга. Буквально в будь-який момент депутати готові розігнати ці структури.

З цим твердженням важко не погодитись. До порядку денного з'їзду включено питання про затвердження голови Російської телерадіокомпанії. Законодавці також обговорять питання про роль московської мерії в організації мітингів на підтримку Президента. Як заявила депутат від Зеленограда Тетяна Корягіна, префектура виділила 10 автобусів для того, щоб відвезти людей на Манежну площу.

До речі, Генеральний прокурор Росії Валентин Степанков повідомив, що відповідні органи вже займаються перевіркою цих фактів. Якщо з'ясується, що виконавча влада втручається в політичні акції, то депутатам для розпуску мерії й передачі її функцій Мосраді краща нагода навряд чи трапиться.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

P. S. Коли верстався номер, стало відомо, що російський Президент Б. Єльцин зустрівся тільки з головою Конституційного суду В. Зорькіним. Тим часом народні депутати Росії прийняли на з'їзді поправку до закону про референдум, заборонивши проводити референдуми про довір'я з'їздові, Верховній Раді, Президентові і Конституційному судові РФ.

Переговори делегацій Президента та З'їзду народних депутатів Росії мають відбутися сьогодні, 12 грудня, об 11-й годині.

Експрес-інформація

РОЗГЛЯНУТО ВАЖЛИВІ ПИТАННЯ

Консультації з широкого кола політичних питань та проблем ядерного роззброєння провели у Вашингтоні Надзвичайний і Повноважний Посол України в США О. Білорус та заступник держсекретаря з питань міжнародної безпеки Ф. Уізнер.

Американський урядовець зазначив, що Сполучені Штати приділяють особливу увагу майбутньому розгляду парламентом України договорів про стратегічні наступальні озброєння та нерозповсюдження ядерної зброї й сподіваються на ратифікацію цих документів.

Український посол зі свого боку наголосив, що приєднання нашої держави до угод про нерозповсюдження стратегічних і наступальних озброєнь можливе лише за одержання міжнародних гарантій національної безпеки України після закріплення її без'ядерного статусу. Україна також потребує фінансової допомоги Заходу для знищення ядерної зброї та проведення відповідних інспекцій.

ЧИ ВИСТАЧИТЬ ДВОХ ДНІВ!

Дводенну зустріч у верхах відкрили вчора в Единбурзі лідери дванадцяти країн — членів ЄС. Вони обговорюватимуть фінансові проблеми Європейського Співтовариства й питання встановлення тісніших зв'язків між його членами. На порядку денному також — посилення антисемітизму й акти насилля з боку правих радикалів у Європі. Учасники единбурзької зустрічі зачеплять й питання розширення складу ЄС. Польща, Угорщина, Чехія і Словаччина добиваються, щоб у 1996 році розпочалися переговори про їх вступ до Співтовариства.

ПІД ПОВНИЙ КОНТРОЛЬ

взяли столицю Таджикистану об'єднані збройні формування Народного фронту республіки, які підтримують новий уряд, та сили МВС і Комітету національної безпеки. Міністр внутрішніх справ Таджикистану Я. Салімов заявив, що керівництво республіки вживає всіх можливих заходів для стабілізації обстановки. За його слозами, для цього МВС має достатню силу та кваліфіковані кадри.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Подія тижня

«ВІДРОДЖЕННЯ НАДІЇ»

Ці два слова протягом тижня перебували в центрі уваги світового співтовариства. Ідеться про назву небуденної військової операції. Вперше в новітній історії людства іноземні збройні сили перетнули кордон суверенної держави не для того, щоб її загарбати чи змінити політичний лад, а для врятування від голодної смерті мільйонів цивільних громадян.

Вранці минулої середи 1800 американських піхотинців висадилися на узбережжі Сомалі. Слідом на територію цієї багатостраждальної країни прибувають ще 27 тисяч солдат США, а також підрозділи з Канади, Бельгії, Франції, Італії та інших країн. Таким чином, після того, як ООН виявилася неспроможною забезпечити доставку гуманітарної допомоги і мир в Сомалі, ці функції за згодою знову ж таки ООН перебрали на себе Сполучені Штати та їхні деякі союзники з НАТО. Як стало відомо, збройні сили західних країн вже контролюють столицю Могадішо. І розпочали просуватися в глиб країни. Мета? Захищати вантажі з гуманітарною допомогою і здійснювати «чистку» довколишніх районів від озброєних загонів ворогуючих сомалійських угруповань (а частенько — просто бандитів). Тих угруповань, які вже протягом чотирьох років ведуть у Сомалі криваву громадянську війну, наслідком якої є безладдя, розруха, нечуваний для наших часів голод. Планується, що за два місяці багатонаціональні сили повністю контролюватимуть територію країни.

На другому етапі, який триватиме півтора року, під егідою ООН проводитимуться переговори між ворогуючими сторонами, щоб знайти якесь політичне рішення сомалійської проблеми. Згодом, на думку західних країн, треба встановити у Сомалі тимчасову перехідну адміністрацію ООН.

Втім, це лише факти та плани. Як все відбуватиметься насправді, нині передрікти ніхто не в змозі. Запевнення американського командування про двомісячне перебування «джі-ай» в Сомалі багатьма, як у Сполучених Штатах, так і в Європі, сприймається скептично. Враховуючи не зовсім зрозуміле ставлення ватажків сомалійських угруповань до «непроханих гостей» (вони, до речі, хутко вивели своїх бойовиків у глибинні райони саме напередодні операції), швидке наведення порядку може обернутися великими жертвами серед багатонаціональних сил, що зав'язнуть у конфлікті. Додайте сюди ще й войовничі заяви ісламських фундаменталістів у цій державі, які вже оголосили «священну війну невірним».

Крім цього, є ще одне важливе питання, яке жваво обговорюється у світі, та й у нас на Україні. До речі, представники нашої держави, присутні на засіданні Ради Безпеки ООН, підтримали її резолюцію щодо висадки у Сомалі багатонаціональних сил. А питання це: як розцінити операцію «Відродження надії» в геополітичному масштабі? Чи означає вона початок нового справедливого ладу на планеті? Коли світове співтовариство рішуче наводитиме порядок там, де через кланові інтереси і амбіції місцевих політиків суспільство повертається до варварства середньовіччя. Багато оглядачів схиляються до позитивної відповіді.

Втім, існує й інша думка. А саме про те, що Сполучені Штати, які залишилися єдиною «великою державою», намагаються знову наводити світовий порядок за американським зразком.

Припустимо, що це так, і керівництво США таким чином намагається захистити власні інтереси в цьому регіоні. Проте вже немає ні СРСР, ні прокомуністичних властей в Ефіопії, яким треба протистояти. Сомалі межує з дружніми Сполученим Штатам країнами, та й ніяк не може загрожувати судноплавству в Червоному морі. Закиди про те, що все відбувається без згоди уряду суверенної країни, в даному разі Сомалі, безпідставні. Бо як такої державної влади там не існує. Великих покладів корисних копалин у цій країні не знайдено. То навряд чи суцільне безладдя та мільйони вмираючих від голоду можна віднести до американських інтересів.

Можливо, хтось із читачів все одно засумнівається, мовляв, американці ніколи не були альтруїстами. Можливо, й вони праві. Час покаже. Проте ми все ж таки сподіваємося, що «Відродження надії» стане першим кроком до нового справедливого і гуманного порядку в світі.

Ігор ГРУШКО,
Тарас ПЕТРІВ.

На знімку з німецького журналу «Шпігель»: типовий пейзаж нинішньої Сомалі — руїни, голод і зброя.

Власкори повідомляють

Вільнюс

УКРАЇНЕЦЬ З ЛИТВИ — ЛЮДИНА РОКУ

32-річний житель Вільнюса інженер-програміст Василь Капкан отримав звістку з Кембріджського центру міжнародних біографій, що він удостоєний звання Людини світу за 1991—1992 рр.

Одружившись на литовці, українець В. Капкан п'ять років тому переїхав до Литви. Активно підтримував зв'язок з Народним рухом України. Був ініціатором створення громади українців Литви, видавав тут газету українською мовою.

Звання Людини світу Кембріджського центру міжнародних біографій в цьому році вже удостоєні литовці Ю. Марцінкявічюс, філософ В. Кузміцкас і композитор Ф. Латенас.

Микола СТАНОВИЧ.

Єреван

ПОКІЙНИК МОЖЕ... ВИПАСТИ

З деяких пір у Вірменії стало вельми проблематично не тільки нормально жити, а й нормально помирати.

До проблем, пов'язаних з витратами на похорони, що, за приблизними підрахунками, обходяться в 30—40 тисяч карбованців, додалася нова — немає в чому ховати померлих. Річ у тім, що у зв'язку з блокадою залізниці республіка вже тривалий час не одержує пиломатеріалів. Зокрема, у великому дефіциті сьогодні дошки, що, ясна річ, позначається на виробництві трун.

Нещодавно один єреванський трунар у пориві одкровення зізнався, що дуже боїться за власне життя. Вже п'яту ліком труну він виготовив з фанери й побоюється помсти рідних та близьких покійних. Адже тіла могли б провалитися крізь фанерні днища трун і випасти ще по шляху на цвинтар.

«Труновою» проблемою стурбовані й міські власті Єревана. Недавно голова міськради столиці Амбарцум Галстян надіслав на адресу уряду листа, в якому попереджає: якщо не вжити термінових заходів, уже найближчим часом в Єревані зупиниться виробництво трун.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Проблемне інтерв'ю

БЕЗ ТАЄМНИЦЬ

працює генеральна дирекція обслуговування іноземних представництв

Майже щотижня дипломатичний корпус в Україні отримує поповнення. Відкривають у Києві свої представництва і відомі західні фірми. Хто ж займається пошуком приміщень для посольств, квартир для розселення дипломатів? Невже дипломати стоять у наших чергах за продуктами, квитками на літак або поїзд? Це цікавить багатьох читачів. Відповіді на ці та інші запитання дає генеральний директор генеральної дирекції Київської міської державної адміністрації обслуговування іноземних представництв П. КРИВОНОС.

— Павле Олександровичу, чи не дублюєте ви роботу Управління по обслуговуванню консульського корпусу?

— Ні, бо це управління ліквідовано, а на його базі створена генеральна дирекція по обслуговуванню іноземних представництв.

— І ви перебрали на себе його функції?

— В деякій мірі, бо вони стали значно ширшими. У генеральної дирекції не тільки нова структура, а й підхід до роботи. До нас входять: автоцентр, відділ капітального будівництва, будівельна група, ремонтно-експлуатаційна дільниця, торговий дім.

Ми здаємо в оренду житло і нежитлові приміщення для іноземних представництв, ремонтуємо їх, реєструємо і заправляємо автомашини, за їхніми заявками забезпечуємо квитками в театр, на поїзди, літаки, влаштовуємо дітей іноземних представників у дитячі садки, школи, турбуємось про медичне обслугову[illegible], надаємо торгові пос[illegible].

Ми приймаємо на роботу українських спеціалістів, які працюють в іноземних представництвах.

— Павле Олександровичу, за словосполученням «іноземні представництва» хіба не стоять посольства?

— Ми обслуговуємо не тільки дипломатів, а й іноземних журналістів, філії зарубіжних авіакомпаній, представництва іноземних фірм...

— Як я зрозумів, генеральна дирекція створена для тог[illegible]об усунути всі незручно[illegible] нашого сервісу, з якими можуть зіткнутися іноземні дипломати, журналісти. А як ви їх долаєте?

— О! Це складне питання! Наприклад, зараз іноземці купляють продукти в одному місці, овочі та фрукти в друг[illegible] одяг, взуття та інші п[illegible]ислові товари в третьому. Звичайно, це незручно. Ми маємо намір на Горького, 165 створити сучасний супермаркет західного зразка. Тобто з відповідним дизайном, обслуговуванням, розрахунком за кредитними електронними картками. Зараз не тільки готуємо приміщення, а й опитуємо наших клієнтів: які цигарки вони хочуть купити там, які вина, продукти, яких фірм. Намагатимемося врахувати всі смаки. Цей супермаркет плануємо відкрити у квітні.

— А поки все буде по-старому...

— Ні. Ми разом з торговим представництвом Угорщини на вулиці Івана Франка, 24 до Різдва відкриємо міні-супермаркет. Там же буде і перукарня із французьким обладнанням.

— Інша проблема нашого життя — бензин...

— Її ми теж вирішуємо. Колись дипломати заправлялись на 3—4 автозаправочних станціях Києва. Недавно на вулиці Володимирській, 27 ми відкрили своєрідний пункт технічного обслуговування автомобілів дипломатичного корпусу. Там є гаражі, мийка, чотири бензоколонки. Ще дві закупили в Німеччині і незабаром змонтуємо. А бензин купуватимемо в Росії, інших країнах.

— А які проблеми залишаються?

— Звичайно, основна проблема — приміщення. Зараз при Київській міській держадміністрації працює штаб по розміщенню посольств. Багато питань ми вирішуємо оперативно. Київрада прийняла рішення про виділення земельних ділянок під посольства, і коли ми отримуємо заявку від Міністерства закордонних справ, то починаємо підбирати об'єкт, запрошуємо оглянути його представників посольства.

— І ці об'єкти, звичайно, в центрі Києва.

— Так. Але не всі вони належать місту. Є й державні. І ось тут камінь спотикання. Якщо Міністерство сільського господарства звільнило необхідні приміщення, то Міністерство охорони здоров'я з цим не поспішає. А навколо будинку по Володимирській, 43 здійнявся гвалт. Голову держадміністрації, мене звинуватили в тому, що ми вигнали з поліклініки дітей. Хоча ми запропонували управлінню з охорони здоров'я, як на мене, цілком прийнятний рівноцінний варіант передислокації. А саме: по Леніна, 12 виділили приміщення для дитячої лікарні. Кошти на його ремонт дає наша дирекція.

А взагалі, як з'явилось це приміщення? Прийшов до мене співробітник управління охорони здоров'я Старокиївського району Ботяков Віктор Олександрович і запитав: «Вам дипломатів лікувати треба? Є цікава пропозиція». Ми вивчили ці пропозиції на місці. Дійсно, частина площ була не задіяна. І якби ми згодились прийняти цю комерційну пропозицію, ні у кого б не було проблем.

Але ми вирішуємо державну справу і тільки тому прийняли рішення про переселення обласного відділу охорони здоров'я з Круглоуніверситетської, 10 в ліву, підкреслюю, тільки в ліву частину будинку по Володимирській, 43. Міська преса, на жаль, про це не пише, а лише звинувачує: «Дітей виселили — чиновників вселили!» Кому це на користь? Не хоче звільняти приміщення на вулиці Леніна Інститут гігієни харчування. Хоча цей заклад не вніс нічого корисного у наше харчування і до того ж взагалі не повинен знаходитись в центрі столиці, бо там роблять досліди на щурах.

А недавно виникли проблеми з будинком по Староводницькій, 9. Коли його передали дирекції, ми перепланували в ньому квартири за бажанням дипломатів, вирішили добудувати до 19 поверхів ще 3—4, відкрити на першому ресторан. І раптом я чую, що цей будинок у нас відбирають. Як це можна, адже дипломати вже знали номери квартир, де вони мешкатимуть?

Ми просимо передати нам будинки по К. Лібкнехта, 42, Гринченка, 3, де ми могли б після реставрації розселити іноземних дипломатів. Але ці питання не вирішуються на урядовому рівні. Інколи мені здається, що б'юся головою об стіну, яку не можна пробити.

— І який же вихід?

— Ми переключилися на приватний сектор. Купляємо квартири за валюту, переобладнуємо їх. Але це, звичайно, не вихід. Потрібна державна програма і концепція розміщення дипломатичних представництв у Києві.

— Для цього потрібні кошти.

— І чималі — 1 мільярд 800 мільйонів. Але це треба робити. Це — престиж України у всьому світі. До вирішення проблем з приміщеннями треба підключати і Фонд державного майна.

— Павле Олександровичу, генеральну дирекцію звинувачують в тому, що вона створює таємниці навколо своєї роботи, що зарплату ви і всі працівники отримуєте у валюті...

— Я готовий будь-кому розповісти про наші таємниці. А зарплату ми отримуємо у купонах, хоча валюту заробляємо. Вона йде у вигляді податків до державного і місцевого бюджету. Недавно ми переказали понад 400 тисяч доларів для закупівлі запчастин для імпортних автобусів, тролейбусів, трамваїв, що курсують у Києві. Передаємо кошти на розвиток міського господарства. На мою думку, Київ має бути справжньою європейською столицею, бо не по Жмеринці судять про Україну.

— Ви щодня спілкуєтеся з дипломатами. Маєте спеціальну освіту чи зараз опановуєте ази дипломатії без відриву від основної роботи.

— Я за освітою будівельник, закінчив КІБІ. Працював на Подолі, а потім мене запросили на цю посаду. Якби мені рік тому сказали, що доведеться працювати з іноземцями, ніколи не повірив би.

І це справа нова для всіх співробітників, які мають забезпечити тих, хто приїхав у незалежну Україну працювати на її благо, всім необхідним для цього.

Олександр БІЛИК.

Німецький калейдоскоп

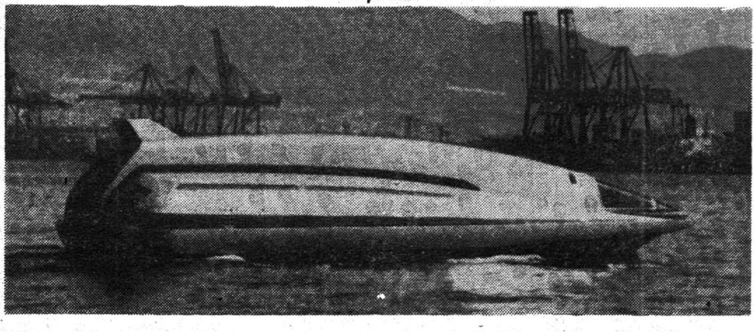
● Кількість безробітних у західних землях Німеччини продовжує зростати і досягла в листопаді майже двохмільйонної позначки. У той же час у східних регіонах ситуація залишилася практично без змі[illegible]. Хоча безробітних у проце[illegible]ому відношенні до кільк[illegible] населення у колишній НДР удвічі більше. Федеральна статистична служба повідомляє також, що загальнонаціональне виробництво зросло лише на один відсоток проти його рівня минулого року. Основною причиною є скорочення інвестицій, неповне використання виробничих потужностей, зниження прибутку. Нечіткі перспективи змушують підприємців поки що утримуватися від серйозних грошових ін'єкцій у господарській сфері.

● Політичним спектаклем назвав Еріх Хонеккер процес проти нього і ще кількох колишніх керівників НДР. У своїй промові, котра тривала 70 хвилин, він підкреслив, що «покарання, яке ви мені плануєте, мене уже не досягне». Хонеккер мав на увазі свою тяжку хворобу, яка залишає йому кілька місяців життя. У своєму виступі він висловив парадоксальну думку, що без побудови сумновідомої берлінської стіни ситуація у Європі погіршувалась би значно відчутніше і могла б привести до ядерної війни з мільйонними жертвами.

Анатолій ФЕДОРІВ.

Бремен.

Еврика

ДВИГУН МАЙБУТНЬОГО

У Японії проходить випробування експериментальне судно «Ямато-1». Його вперше у світі приводить у дію двигун, заснований на принципі надпровідності.

Спеціалісти розраховують, що 30-метрове судно вагою 185 тонн розвиватиме швидкість до п'ятнадцяти кілометрів на годину, і нехай поки ці показники далекі від рекордних, майбутнє — за катерами типу «Ямато», вважають японські спеціалісти.

Принцип дії двигуна судна принципово новий: розташовані під його днищем об'ємисті змійовики з надпровідних ніобію й титану під час пропускання через них електричного заряду створюють електромагнітне поле, котре ніби відштовхує катер від води. **Фото ІТАР—ТАРС.**

На зв'язку — Софія

СОЦІАЛІСТИ ЗАПРОПОНУВАЛИ ДИСИДЕНТА

Після того як кандидатура Філіпа Димитрова на посаду прем'єра від правлячого Союзу демократичних сил (СДС) не «пройшла» в парламенті, нині черга пропонувати кандидата на посаду глави уряду за соціалістами. Останні десять днів шукали авторитетну людину, яка могла б сформувати уряд національної злагоди. Пошуки були безуспішні, бо ніхто не хотів пов'язувати себе з учорашніми комуністами. Однак нарешті кандидата було знайдено, але чи авторитетного?

Уряд погодився очолити 51-річний Петр Бояджієв. лідер партії «Об'єднання Болгарії». яка, до речі, стоїть нібито на антикомуністичних позиціях. Пан Бояджієв математик за освітою, дисидент, десять років відсидів у тюрмі за «антидержавну» діяльність за влади Живкова, відтак десять років провів в еміграції в Парижі. Після повалення тоталітарного режиму повернувся на батьківщину.

Які шанси у Петра Бояджієва сформувати кабінет? На думку багатьох оглядачів, жодних. Лідер СДС Філіп Димитров повідомив, що Союз проти кандидатури будь-кого із соціалістів. А голова Руху за права і свободи (РПС) Ахмед Доган заявив журналістам, що Бояджієв «інтриган». Не в захваті від лідера партії «Об'єднання Болгарії» і позапарламентська опозиція. Конференція незалежних профспілок тактовно дала зрозуміти панові Бояджієву, що все залежатиме від його програми. Інші впливові профспілки, зокрема «Подкрепа», поки що мовчать. Але відомо, що їх лідер К. Тренчев невисокої думки про кандидата в прем'єри. Словом, за Бояджієвим стоїть тільки Болгарська соціалістична партія (БСП). Усе це наводить на думку, що прагнення БСП сформувати уряд національної злагоди на чолі з дисидентом і в такий спосіб зібрати дивіденди приречене.

Однак, незважаючи на це, пан дисидент-математик все ж таки береться створити кабінет. Він заявив, що соціалісти дали йому повну свободу і що інтереси Болгарії для нього — понад усе. Він гадає запросити до свого уряду деяких міністрів у відставці та відомих фахівців.

У той же час Союз демократичних сил і Рух за права і свободи. які нещодавно так і не дійшли до згоди щодо коаліційного уряду на чолі з Філіпом Димитровим, провели першу консультацію після «розлучення». Як пожартував один з лідерів РПС Юнал Люфті, «наш шлюб із любові зазнав фіаско і тепер уже йдеться про шлюб за розрахунком». Очевидно, конституційне право соціалістів очолити виконавчу владу дещо протверезило буйні голови деяких лідерів СДС. Представники СДС і РПС нині серйозно обговорюють варіант спільного кабінету у разі, якщо пан Баяджієв не дістане підтримки в парламенті, бо саме тоді черга створити уряд дійде до Руху. Коли ж демократи і турки знову не домовляться, то країну чекає останній варіант — службовий кабінет. який, за Конституцією, призначає Президент. До обов'язків цього уряду належатиме підготовка нових виборів у лютому або у вересні, оскільки урядова криза неминуче призведе до парламентської.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

P. S. Як стало відомо, Петр Баяджієв є громадянином двох держав — Болгарії і Франції. А за болгарською конституцією найвищі державні посади мають право займати особи лише з одним громадянством — болгарським.

Пошук

«МОВУ ПРАВДИ ТРЕБА ВЧИТИ СКРІЗЬ»,

— так писав в одному з рефератів у 1933 році студент Варшавської академії мистецтв Ніл Хасевич, матеріали про якого повертаються сьогодні з Польщі в Україну, за волю якої він віддав своє життя.

У ВОСЬМОМУ числі журналу «Нотатки з мистецтва», що його видало у Філадельфії в 1968 році об'єднання митців-українців в Америці, прізвище Ніла Хасевича стоїть поряд з іменами видатних майстрів української графіки — Юрія Нарбута, Василя Кричевського, Олени Сахновської, Олени Кульчицької, Петра Холодного, Святослава Гординського. Тут же сказано, що покійний художник залишив нам традиції «досконалого екслібрису». Ще в 1939 році, невдовзі після того, як він закінчив Варшавську академію мистецтв, сучасники писали про нього: «Хасевич створив в українській екслібристиці окремий тон, повний свіжої інвенції та неабиякої оригінальності думок і формальних розв'язок».

Сьогодні добре відомо, що графічні роботи Хасевича експонувалися на виставках у Луцьку й Рівному, Празі й Берліні, Чикаго й Лос-Анджелесі. З 1931 по 1944 роки митець брав участь у 35 виставках. За цей час виконав понад 30 екслібрисів, більшість з яких одержали високу оцінку фахівців.

А що ми в себе, в Україні, сьогодні знаємо про ранню творчість Ніла Хасевича? Вже те, що ім'я Хасевича було занесене кадебістами в списки «ворогів народу», не давало змоги про нього говорити. Але була й інша причина. Митець творив у ті часи, коли на землях Волинського краю панувала панська Польща, в архівах якої й повинні були зберігатися всі відомості, що стосувалися Хасевича.

Найперше — в архівах Варшава. Саме з цією метою й поїхав до польської столиці провідний інспектор обласного управління культури Волині Леонід Михайловський, який побував в інституті Мистецтв академії наук Польщі, Національному музеї у Варшаві, в Академії мистецтв, де вчився Ніл Хасевич.

— Я зустрічався з ректором Варшавської академії мистецтв професором Адамом Мияком, який допоміг мені ознайомитися з особовою справою Ніла Хасевича і зняти з неї копії, — розповідає Леонід Мелетійович. — Вдалося зробити виписки з каталогів виставок, в яких брав участь Хасевич, а також зняти копії з першої збірки ранніх малярських творів Ніла, яку видав у Варшаві український мистецький гурток «Спокій». У цій збірці видруковані прізвища шістнадцяти членів гуртка, засновником якого був Хасевич.

Леонід Мелетійович показав усе те, що привіз із Варшави. У збірнику гуртка «Спокій» — дев'ять маловідомих робіт Хасевича. Ось їхні назви: «Волинь», «Зима», «Натюрморт», «Прання», «Краєвид», «Хрести», «Печатка-Малюнок», «Тканиня», ще один краєвид Полісся. Є тут і портрет самого маляра. Високе чоло, задумливі очі, схрещені руки... Хто малював? Портрет без підпису. Серед привезеного з Варшави і п'ять досі невідомих екслібрисів, в яких переважає тема історії України, героїка рідного краю.

Двадцять шість сторінок особової справи відкривають перед нами складний шлях творчого становлення митця.

Так, у автобіографії, написаній 28 вересня 1926 року, художник зазначає, що народився 13 листопада 1905 року, українець, православний, з вищою початковою освітою, без лівої руки, яку втратив під час аварії поїзда в 1922 році. А ось в автобіографії, датованій 17 лютого 1933 року, читаємо: «Народився 12 листопада 1905 року. До Академії мистецтв вступив у жовтні 1926 року, вчився у майстерні професора Мілоша Котарбінського у 1927—1928 роках. Перевівся до майстерні професора Мечислава Котарбінського, в якій знаходжуся по даний час».

Якщо уважно прочитати особову справу, в якій більшість сторінок заповнена гарним каліграфічним почерком самого Хасевича, то можна дізнатися ось про що. В жовтні 1926 року Ніла Хасевича зарахували до Академії мистецтв вільним слухачем. У 1929 році він складає екстерном екзамени за гімназію. В лютому 1930 року — повноправний студент Академії мистецтв. Фахову малярську підготовку проходив у професорів Котарбінських, а графічну — у професора Владислава Скочиляса. Свій останній екзамен в Академії по курсу ткацтва й килимарства Хасевич склав 17 лютого 1934 року. В одній з декларацій, що стосувалася вибору спеціальності, в лютому 1933 року він записав: графіка і ткацтво.

І тут мені пригадалася розмова зі старожилами села Дюксин, що на Рівненщині, де народився майбутній художник. Саме від них почув, що, приїжджаючи на канікули у село, Ніл любив ткати. На ім'я ректора Академії є його заява, в якій він просить дозволу приступити до виконання підсумкової роботи з малярства. Пише: «План праці погоджений з професором Котарбінським: образ — релігійний, техніка — темпера».

В особовій справі зберігається понад десять свідоцтв, в яких різні викладачі Академії зафіксували, що Ніл Хасевич складав екзамени з оцінкою «дуже добре». Це приємно. Але болем стискається серце, коли читаєш його неодноразові прохання: «Я сам себе утримую, знаходячись в критичних матеріальних обставинах... Прошу дирекцію Академії звільнити мене від оплати за навчання... Прошу надати мені крайову стипендію...» Так, йому допомагали.

Та на одній заяві від 1 жовтня 1931 року є резолюція: «Не заслуговує». Тоді студент з Волині перебивався випадковими заробітками, щоб мати можливість продовжувати навчання. Українське товариство студентів у Варшаві виклопотало Хасевичу безплатне помешкання в інтернаті. В 1929 році він виїжджає на лікування в Закопане. І багато працює. Його захоплює бібліотечний знак, але не як чарівний образок з вітіюватим написом. Вихідною точкою для нього є духовна суть особи бібліофіла. Пише реферати, в яких висловлює своє бачення малярства в житті людини. Зокрема, цікавими є думки Хасевича, які я виписав з його праці від 24 лютого 1933 року: «Малюнок є правдою абсолютною, а мову правди треба вчити скрізь і завжди. Зробив би малюнок основою навчання в усіх школах. Це єдина мова, котрою можна висловити все».

Альманахи й каталоги, привезені з Варшави, засвідчують: у 1942—1943 роках у Львові проходили виставки українських митців, в яких брав участь і Хасевич. Одна з його робіт називалася: «Спіть, хлопці, спіть...» Як бачимо, написав він її на мотив відомої пісні українських повстанців. Саме в ці роки на Україні формувалися перші загони УПА, в лавах якої багато років боровся Ніл Хасевич. Бачив я обкладинку до альманаху, присвяченого боротьбі УПА на Поліссі, який готував до видання Ніл Хасевич у підпіллі 1949 року. Є тут і портрет командира УПА—«Північ» полковника Дмитра Клячківського (Клима Савура). Його зробив на дереворіті в 1949 році підпільний митець Свирида, але підправив Хасевич. Отже, ще одне невідоме ім'я — графік Свирида. Хто він? Учень Ніла Хасевича?

Леонід Михайловський також розповів, що у Варшаві зустрічався з професором Богданом Урбановичем. То зять Владислава Скочиляса, який був учителем Ніла Хасевича і з яким художник листувався.

— Архів Скочиляса знаходиться в містечку Величка, що біля Кракова, — говорить Леонід Мелетійович. — Можливо, що саме там і зберігаються ці листи, а також невідомі досі малюнки Хасевича. Думаю поїхати туди.

Років десять тому пощастило й мені побувати у Величках, де ведуться підземні розробки кам'яної солі. З польськими журналістами спускався в соляну копальню, оглядав мальовничі «зали», «каплиці», «палаци» та підземні озера. Хіба міг тоді подумати, що саме сюди ведуть сліди українського маляра. Зрештою, в той час я не чув і не знав імені Хасевича. А сьогодні про цього митця хочеться знати все.

Цій благородній справі сприяє і начальник Волинського обласного управління культури Богдан Самохваленко. Він так і сказав:

— Альбом книжкових знаків і дереворитів Ніла Хасевича ми перевидали. Тепер готуємося до більшої праці. Все, що створив наш талановитий земляк, повинно побачити світ.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

На знімку: Ніл Хасевич — слухач Варшавської академії мистецтв (1926 р.).

ТІ ЗРЕКЛИСЯ МОВИ, ТІ ЗРЕКЛИСЯ РОДУ...

КОРЕСПОНДЕНТИ: Письменник Дмитро Павличко, виступаючи минулого літа на Конгресі демократичних сил України, сказав, що на сучасні проблеми нашої молодої держави треба дивитися не тільки з Високого замку у Львові, а й з першого-ліпшого донецького терикона. То якими клопотами і надіями живе сьогодні творча інтелігенція Донбасу?

Петро БОНДАРЧУК: Ми живемо в досить своєрідному регіоні. І до війни, і після сюди як із сіл України, так і з Росії та інших республік колишнього Союзу приїхало тисячі, сотні тисяч молодих людей, які набували тут якийсь робітничий фах, обживалися. І я також приїхав у цей край з Поділля в 1958 році. По суті, ми тікали з колгоспного села, яке фактично жило за кріпосницькими порядками. Безправне, залякане, в болоті і злиднях. Тут, у багатонаціональному конгломераті, забувалися не тільки звичаї батьківщини, а й, що найприкріше, — рідна мова. Причому, як правило, зрікалися мови наші земляки—українці.

КОР.: Очевидно, переважно вони й поповнювали шахтарські колективи, зводили житло, ставали до мартенів...

П. Б.: Я вже казав, що багато приїжджало сюди з Росії, з інших республік. Такий собі «соціалістичний Вавілон». Приїжджали за отими вербувальними наборами. До речі, я теж скористався з послуг вербувальників робітничої сили, бо інакше з безпаспортного села просто неможливо було вирватися. Працював і вчився. Сидів за однією партою з таким же робітником-рекрутом зі Смоленщини. Через багато років ми з ним знову зустрілися. Нині Іван уже пенсіонер. І ось що характерно: живе він на Україні майже 35 років, ніби вчив українську у вечірній школі, женився на українці, має вже онуків, а два слова докупи по-українськи не може зв'язати. Отака, як бачите, «дружба народів» виходить.

КОР.: Що це, неповага до культури народу, з яким живеш, нехтування його гостинністю?

П. Б.: Здається мені, ні те, ні інше. Власне, я б і не винив поголовно всіх людей, що приїхали в Україну з інших країв, прожили тут довгі роки, але так і не поцікавились нашою культурою, не навчилися нашої мови. Можна сперечатися з цього приводу, наводити безліч прикладів, аргументів, але... Ось давайте поміркуємо...

Була велика Російська імперія. З усіма імперськими замашками. Потім стала велика Радянська імперія, яка не тільки зберегла ті замашки, а й примножила їх. А тепер уявіть собі: зі Смоленщини, з Курщини, з Астрахані, ще бозна-звідки приїжджають люди. А тут: у дитячих садочках — російська мова, у школах — російська, в усіх установах, на всіх підприємствах документація ведеться російською мовою. Правда, деінде дехто «балакає» якось по-чудернацьки — так то ж буржуазні націоналісти, «бандери», про них і в газетах пишуть, і по радіо передають, кажуть, когось піймали й посадили... А люди ж приїхали на Донбас не для того, щоб вивчати культуру й мову корінної національності, а щоб заробити собі на хліб, приїхали із знедолених сіл на ледь-ледь менш знедолені підприємства. Треба було перш за все вижити, не померти на самому порозі «світлого майбутнього».

КОР.: Це, так би мовити, прості люди... А інтелігенція?

П. Б.: А інтелігенція в основному виходила з тих же простих людей; в літературу, в мистецтво, в культуру, освіту ми ж приходили з сіл, з будов, із шахт, від мартенів... Інша річ, що, вже «вибившись у люди», українці забували, хто вони, а росіяни у кращому разі вдавали, що не помічають, де проживають: поблизу Калуги чи таки на українській землі.

От хоча б такий випадок. Року десь 72-го готував для видавництва «Донбас» збірник віршів (російською мовою, звичайно) про Донецьк. Редактором був російський прозаїк (членом Спілки письменників він став тут, в Україні, бо приїхав у Донецьк, либонь, з Астраханської області ще в перші післявоєнні роки, він і досі живе тут, на пенсії вже). От цей письменник і каже мені: «Давай-ка мы снабдим сборник эпиграфом из А. Прокофьева: «Нет в России города без славы». Помоему, великолепная строка!» Я погодився: «Так, рядок справді гарний, але... до чого ж тут Донецьк?» — «Это почему же?» — «А тому, — відповідаю, — що місто Донецьк — в Україні». Він довго тримав паузу, а затим суворо, з притиском, майже з погрозою сказав мені: «Ты эти националистические штучки брось!..»

...Люди їхали на Донбас не для того, щоб вивчати культуру й мову корінного населення, а щоб заробити собі на хліб.., вижити, не померти на самому порозі «світлого майбутнього».

У Донецьку зареєстрова творче об'єднання українських письменник і художник «ЛАД». На кореспонде зустрілися з головою об'єднання письменник Петром Бондарчуко та членом правління художнико Миколо Дубино

ЩО ТАМ.

На перехрест культури —

різні викладачі Ака-
ікували, що Ніл Ха-
кладав екзамени з
«дуже добре». Це
Але болем стискає-
, коли читаєш його
зові прохання: «Я сам
ризмую, знаходжуся в
матеріальних обста-
Прошу дирекцію Ака-
ільнити мене від оп-
навчання... Прошу на-
крайову стипен-
Там, йому допомагали.
одній заяві від 1 жовт-
року є резолюція: «Не
ус. Тоді студент з
еребивався випадко-
робітками, щоб мати
сть продовжувати на-
Українське товариство
у Варшаві виклопо-
севичу безплатне по-
в інтернаті. В 1929
вікджає на лікуван-
опане. І багато пра-
о захоплює бібліоте-
, але не як чарівний
вітіюватим написом.
точкою для нього є
суть особи бібліофі-
реферати, в яких ви-
своє бачення маляр-
ті людини. Зокрема,
думки Хасевича,
исав з його праці від
1933 року: «Малю-
родою абсолютною, а
правди треба вчити
завжди. Зробив би
основою навчання в
лах. Це єдина мова,
можна висловити все».
нали й каталоги, приве-
Варшави, засвідчують:
-1943 роках у Львові
виставки українсь-
, в яких брав участь
. Одна з його робіт
: «Спіть, хлопці,
Як бачимо, написав
мотив відомої пісні
их повстанців. Саме
на Україні формува-
загони УПА, в ла-
багато років боровся
евич. Бачив я обкла-
альманаху, присвя-
боротьбі УПА на По-
готував до видання
у підпіллі 1949
тут і портрет команди-
«Північ» полковника
Клячківського (Клима
Його зробив на дере-
1949 році підпільний
Свирида, але підпра-
ич. Отже, ще одне
ім'я — графік Сви-
о він? Учень Ніла
д Михайловський також
, що у Варшаві зустрі-
професором Богда-
новичем. То зять Вла-
Скочиляса, який був
Ніла Хасевича і з
видали листувався.
ія Скочиляса знахо-
містечку Величка, що
кова, — говорить Лео-
тійович. — Можливо,
там і зберігаються
а також невідомі до-
ни Хасевича. Думаю
туди.
десять тому пощасти-
побувати у Велич-
ведуться підземні роз-
м'яної солі. З кількох
урналістами спускав-
ну копальню, огля-
нічні «зали», «кап-
лавдаци» та підземні
Хіба міг тоді подума-
саме сюди ведуть слі-
інського маляра. Зре-
той час я не чув і не
Хасевича. А сьогод-
цього митця хочеться

благородній справі
начальник Волинсь-
ласного управління ку-
Богдан Самохваленко.
сказав:
ьбом книжкових зна-
ереоритів Ніла Хасеви-
перевидали. Тепер го-
до більшої праці. Все,
ри наш талановитий
повинно побачити

Богдан БЕРЕКЕТА.
инська область.

німку: Ніл Хасевич —
Варшавської академії
в (1926 р.).

ЩО ТАМ, ЗА ДОНЕЦЬКИМ ТЕРИКОНОМ?

На перехрестях культури —

У Донецьку зареєстровано творче об'єднання українських письменників і художників «ЛАД». Наші кореспонденти зустрілися з головою об'єднання письменником Петром Бондарчуком та членом правління художником Миколою Дубиною.

ТІ ЗРЕКЛИСЯ МОВИ, ТІ ЗРЕКЛИСЯ РОДУ...

КОРЕСПОНДЕНТИ: Письменник Дмитро Павличко, виступаючи минулого літа на Конгресі демократичних сил України, сказав, що на сучасні проблеми нашої молодої держави треба дивитися не тільки з Високого замку у Львові, а й з першого-ліпшого донецького терикона. То якими клопотами і надіями живе сьогодні творча інтелігенція Донбасу?

Петро БОНДАРЧУК: Ми живемо в досить своєрідному регіоні. І до війни, і після сюди як із сіл України, так і з Росії та інших республік колишнього Союзу приїхало тисячі, сотні тисяч молодих людей, які набували тут якийсь робітничий фах, обживалися. І я також приїхав у цей край з Поділля в 1958 році. По суті, ми тікали з колгоспного села, яке фактично жило за кріпосницькими порядками. Безправне, залякане, в болоті і злиднях. Тут, у багатонаціональному конгломераті, забувалися не тільки звичаї батьківщини, а й, що найприкріше, — рідна мова. Причому, як правило, зрікалися мови наші земляки—українці.

КОР.: Очевидно, переважно вони й поповнювали шахтарські колективи, зводили житло, ставали до мартенів...

П. Б.: Я вже казав, що багато приїжджало сюди з Росії, з інших республік. Такий собі «соціалістичний Вавілон». Приїжджали за отими вербувальними наборами. До речі, я теж скористався з послуг вербувальників робітничої сили, бо інакше з безпаспортного села просто неможливо було вирватися. Працював і вчився. Сидів за однією партою з таким же робітником-рекрутом зі Смоленщини. Через багато років ми з ним знову зустрілися. Нині Іван уже пенсіонер. І ось що характерно: живе він на Україні майже 35 років, ніби вчив українську у вечірній школі, женився на українці, має вже онуків, а два слова докупи по-українськи не може зв'язати. Отака, як бачите, «дружба народів» виходить.

КОР.: Що це, неповага до культури народу, з яким живеш, нехтування його гостинністю?

П. Б.: Здається мені, ні те, ні інше. Власне, я б і не винив поголовно всіх людей, що приїхали в Україну з інших країв, прожили тут довгі роки, але так і не поцікавились нашою культурою, не навчилися нашої мови. Можна сперечатися з цього приводу, наводити безліч прикладів, аргументів, але... Ось давайте поміркуємо...

Була велика Російська імперія. З усіма імперськими замашками. Потім стала велика Радянська імперія, яка не тільки зберегла ті замашки, а й примножила їх. А тепер уявіть собі: зі Смоленщини, з Курщини, з Астрахані, ще бозна-звідки приїжджають люди. А тут: у дитячих садочках — російська мова, у школах — російська, в усіх установах, на всіх підприємствах документація ведеться російською мовою. Правда, деінде дехто «балакає» якось по-чудернацьки — так то ж буржуазні націоналісти, «бандери», про них і в газетах пишуть, і по радіо передають, кажуть, когось піймали й посадили... А люди ж приїхали на Донбас не для того, щоб вивчати культуру й мову корінної національності, а щоб заробити собі на хліб, приїхали із знедолених сіл на ледь-ледь менш знедолені підприємства. Треба було перш за все вижити, не померти на самому порозі «світлого майбутнього».

КОР.: Це, так би мовити, прості люди... А інтелігенція?

П. Б.: А інтелігенція в основному виходила з тих же простих людей; в літературу, в мистецтво, в культуру, освіту ми ж приходили з сіл, з будов, із шахт, від мартенів... Інша річ, що, вже «вибившись у люди», українці забували, хто вони, а росіяни у кращому разі вдавали, що не помічають, де проживають: поблизу Калуги чи таки на українській землі.

От хоча б такий випадок. Року десь 72-го я готував для видавництва «Донбас» збірник віршів (російською мовою, звичайно) про Донецьк. Редактором був російський прозаїк (членом Спілки письменників він став тут, в Україні, бо приїхав у Донецьк, либонь, з Астраханської області ще в перші післявоєнні роки, він і досі живе тут, на пенсії вже). От цей письменник і каже мені: «Давай-ка мы снабдим сборник эпиграфом из А. Прокофьева: «Нет в России города без славы». По-моему, великолепная строка!» Я погодився: «Так, рядок справді гарний, але... до чого ж тут Донецьк?» — «Это почему же?» — «А тому, — відповідаю, — що місто Донецьк — в Україні». Він довго тримав паузу, а затим суворо, з притиском, майже з погрозою сказав мені: «Ты эти националистические штучки брось!..»

КОР.: Що ж, це було колись. А нині за логікою подій український інтелігент повинен почуватися в Донбасі ліпше, аніж, скажімо, ще п'ять-сім років тому. Адже, що б там не говорили, а де-юре він живе в Українській державі.

П. Б.: Так, українська мова проголошена державною, і тепер уже не кожен російський шовініст чи й свій «землячок-перекинчик» (а він навіть з більшою злістю накидається на все українське, ніж людина з чужої сторони) наважується відкрито й нахабно зневажати, паплюжити наші звичаї, мову, державні символи. Хоча, звичайно, всякого буває...

ДЕ ВИДАТИ УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ?

КОР.: А з іншого, творчого боку: чи ви маєте вихід до читача, чи легше стало видавати свої твори?

П. Б.: У Донецьку видати тепер книжку українською мовою практично неможливо. Хіба що своїм накладом або за рахунок спонсора. Видавництво «Донбас», де я працював чимало років, протягом останніх десяти літ дедалі зменшувало кількість українських видань, поки не відмовилось остаточно. Раніше Держкомвидав хоч якось контролював видавництво. Бувало, подаємо на затвердження тематичний план випуску літератури, а там — жодної української позиції. І тоді директор знаходив «вихід»: двомовний збірник вносили в план як одномовний, український. Тричотири вірші у збірнику — і вже видно «турботу» видавництва про українську літературу в Донбасі. Нині ж пущено все на самоплив, і донецькому літераторові, який пише українською мовою, взагалі ніде друкуватися.

КОР.: Але ж виходить двомовний журнал «Донбас».

П. Б.: Так, і навіть за державні гроші. Ось тільки українське слово з нього майже повністю витіснене.

КОР.: Ми, на жаль, не належимо до передплатників «Донбасу», але нерідко для цікавості переглядаємо його. І треба сказати, що донедавна на сторінках часопису можна було знайти і поетичні добірки, і малу прозу, і гумор українських письменників.

П. Б.: Справді, донедавна таке було. Але тепер журнал віддано в основному росіянам. До речі, з найактивнішою допомогою Дмитра Павличка.

КОР.: ?..

П. Б.: Не дивуйтеся. На посаду редактора часопису претендувало три письменники, два українських і один російський. Так ось, Дмитро Васильович, який вів засідання секретаріату Спілки письменників України, де розглядалося це питання, усе зробив для того, щоб саме російський письменник став редактором, мовляв, таким кроком ми заявимо про свою прихильність до російської інтелігенції регіону. Розумію, синдром старшого брата — сильна штука. Але ж українських письменників, по суті, позбавлено останнього видавничого пристанища в Донбасі. Тепер я думаю собі: якби ж то Дмитро Павличко з тією наполегливістю і з тим же запалом допоміг створити на Донеччині український часопис, ціни б йому не було.

КОР.: То, може, й справді є сенс створити такий часопис? Адже в Івано-Франківську виходить «Перевал», у Чернівцях — «Буковинський журнал», у Тернополі — часопис з однойменною назвою. Зауважте, в регіонах, де проживає у кілька разів менше людей, ніж у багатомільйонному Донбасі з його величезними і багатими підприємствами. Невже немає у вашому краї керівників, які щиро переймаються розвитком української культури?

П. Б.: Справа не в кількості населення, а в національній свідомості людей українського походження. Поки керівник вибивався в люди, він, як правило, користувався чужою мовою, чужою культурою, якось-то пристосувався, звик... Та це тема іншої розмови. Я ж думаю так: звичайно, знайдуться у нас такі керівні й не бідні люди, в яких таки тьохне в душі мамине-татове слово... Ось ми зібралися, створили й зареєстрували творче об'єднання українських письменників і художників і назвали його «Лад». «Лад», бо хочемо ладу в нашій хаті, в Українській державі, хочемо жити в мирі, добрі й щирості зо всіма культурами нашого регіону і розвивати свою, даровану нам долею. Замислили видання українських книжок, українського журналу. Гадаємо, що й меценати, врешті-решт, відгукнуться. Значно складніша справа з папером.

КОР.: Але ж, наскільки нам відомо, купити папір за ринковими цінами можна хоч сьогодні.

П. Б.: Мо
лякують ус
рез якийсь
купувати п
же нам по
тримка. Пі
фіковане в
пис «Донба
радують ч
розвивають
щасти їм! А
і художни
свого народ
Нещодав
мовним кер
речі, батьк
каже мені:
книги, хоть
издательств
ставляет в
так. Але м
«милостиво
нам сторін
творцями у
КОР.: С
працює на
П. Б.:
вісім із сор
восьми, як
уже за шіс
ше один н
лею.
КОР.: А
П. Б.: М
«заслуга» с
го суспільс
КОР.: Щ
П. Б.: Н
ка ріка по
Будемо шу
неться стру

КОР.: А
художник?
ли» ціни н
плату за
А замовлен
Микола Д
пропонувал
плекане ху
мікрорайон
«Делайте т
бо куди п
дувати сім
ну, то стас
ну для вис
Хоча і ц
ся до респ
ково мают
якось і я
но. Симпа
природі —
Петра Гон
подільсько
художній р
ляв, не ви
рикон чи в
таке приміт
вопису.
КОР.: А
М. Д.: В
ся, — побу
по-моєму,
Але наві
гічного ди
Сьогодні м
ходить до
рень.
КОР.: В
за оренду?
М. Д.:
то ще не
не мають
в 1975 ро
згідно з я
жати 38 м
цяв пан ко
Правда,
ду: занедб
приходили
ліплювали
нам кажут
платите».
КОР.: І
майстерень
мікрорайон
запросите
М. Д.:
деться. Бо
тедж, де м
хопилися:

...Люди їхали на Донбас не для того, щоб вивчати культуру й мову корінного населення, а щоб заробити собі на хліб.., вижити, не померти на самому порозі «світлого майбутнього».

Петро БОНДАРЧУК:

У Донецьку видати тепер книжку українською мовою практично неможливо. Хіба що своїм накладом або за рахунок спонсора. Видавництво «Донбас», де я працював чимало років, протягом останніх десяти літ дедалі зменшувало кількість українських видань, поки не відмовилось остаточно.

ГОЛОС України

ЗА ДОНЕЦЬКИМ ТЕРИКОНОМ?

КОР.: Що ж, це було колись. А нині за логікою подій український інтелігент повинен почуватися в Донбасі ліпше, аніж, скажімо, ще п'ять-сім років тому. Адже, що б там не говорили, а де-юре він живе в Українській державі.

П. Б.: Так, українська мова проголошена державною, і тепер уже не кожен російський шовініст чи й свій «землячок-перекинчик» (а він навіть з більшою злістю накидається на все українське, ніж людина з чужої сторони) наважується відкрито й нахабно зневажати, паплюжити наші звичаї, мову, державні символи. Хоча, звичайно, всякого буває...

ДЕ ВИДАТИ УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ!

КОР.: А з іншого, творчого боку: чи ви маєте вихід до читача, чи легше стало видавати свої твори?

П. Б.: У Донецьку видати тепер книжку українською мовою практично неможливо. Хіба що своїм накладом або за рахунок спонсора. Видавництво «Донбас», де я працював чимало років, протягом останніх десяти літ дедалі зменшувало кількість українських видань, поки не відмовилось остаточно. Раніше Держкомвидав хоч якось контролював видавництво. Бувало, подаємо на затвердження тематичний план випуску літератури, а там — жодної української позиції. І тоді директор знаходив «вихід»: двомовний збірник вносили в план як одномовний, український. Три-чотири вірші у збірнику — і вже видно «турботу» видавництва про українську літературу в Донбасі. Нині ж пущено все на самоплив, і донецькому літераторові, який пише українською мовою, взагалі ніде друкуватися.

КОР.: Але ж виходить двомовний журнал «Донбас».

П. Б.: Так, і навіть за державні гроші. Ось тільки українське слово з нього майже повністю витіснене.

КОР.: Ми, на жаль, не належимо до передплатників «Донбасу», але нерідко для цікавості перегортаємо його. І треба сказати, що донедавна на сторінках часопису можна було знайти і поетичні добірки, і малу прозу, і гумор українських письменників.

П. Б.: Справді, донедавна таке було. Але тепер журнал віддано в основному росіянам. До речі, з найактивнішою допомогою Дмитра Павличка.

КОР.: ?..

П. Б.: Не дивуйтеся. На посаду редактора часопису претендувало три письменники, два українських і один російський. Так ось, Дмитро Васильович, який вів засідання секретаріату Спілки письменників України, де розглядалося це питання, усе зробив для того, щоб саме російський письменник став редактором, мовляв, таким кроком ми заявимо про свою прихильність до російської інтелігенції регіону. Розумію, синдром старшого брата — сильна штука. Але ж українських письменників, по суті, позбавлено останнього видавничого пристанища в Донбасі. Тепер я думаю собі: якби ж то Дмитро Павличко з тією наполегливістю і з тим же запалом допоміг створити на Донеччині український часопис, ціни б йому не було.

КОР.: То, може, й справді є сенс створити такий часопис? Адже в Івано-Франківську виходить «Перевал», у Чернівцях — «Буковинський журнал», у Тернополі — часопис з однойменною назвою. Зауважте, в регіонах, де проживає у кілька разів менше людей, ніж у багатомільйонному Донбасі з його величезними і багатими підприємствами. Невже немає у вашому краї керівників, які щиро переймаються розвитком української культури?

П. Б.: Справа не в кількості населення, а в національній свідомості людей українського походження. Поки керівник вибивався в люди, він, як правило, користувався чужою мовою, чужою культурою, якось-то пристосувався, звик... Та це тема іншої розмови. Я думаю так: звичайно, знайдуться у нас такі керівні й не бідні люди, в яких таки тьохне в душі мамине-татове слово... Ось ми зібралися, створили й зареєстрували творче об'єднання українських письменників і художників і назвали його «Лад». «Лад», бо хочемо ладу в нашій хаті, в Українській державі, хочемо жити в мирі, добрі й щирості зо всіма культурами нашого регіону і розвивати свою, даровану нам долею. Замислили видання українських книжок, українського журналу. Гадаємо, що й меценати, врешті-решт, відгукнуться. Значно складніша справа з папером.

КОР.: Але ж, наскільки нам відомо, купити папір за ринковими цінами можна хоч сьогодні.

П. Б.: Можна. Але — ціни! Вони ж поперелякують усіх наших меценатів. Можливо, через якийсь час, коли станемо на ноги, будемо купувати папір і за ринковими цінами, тепер же нам потрібна хоча б якась державна підтримка. Підтримує ж держава вкрай зросійщене видавництво «Донбас», той же часопис «Донбас». Хай вони собі працюють, хай радують читачів своїх гарними творами, хай розвивають російську культуру в Україні — щасти їм! Але ж і ми, українські письменники і художники, хочемо працювати в культурі свого народу.

Нещодавно я розмовляв з одним російськомовним керівним працівником культури (до речі, батько й мати його — українці), він і каже мені: «Чего вам, хохлам, надо? Ваши книги, хоть и редко, но все же выходили в издательстве, журнал «Донбас» всегда предоставляет вам свои страницы...» Справді, це так. Але ми не хочемо, щоб нас врядигоди «милостиво» видавали, час від часу надавали нам сторінки — ми хочемо бути повноцінними творцями у своїй державі.

КОР.: Скільки українських письменників працює на Донеччині?

П. Б.: Членів Спілки письменників—вісім, вісім із сорока восьми. Щоправда, не всі з тих восьми, як то кажуть, боездатні: чотирьом уже за шістдесят, трьом — за п'ятдесят, і лише один наближається до півстолітнього ювілею.

КОР.: А молоді літератори є?

П. Б.: Майже нема. І в цьому величезна «заслуга» сумнозвісної системи творення нового суспільства під назвою «радянський народ».

КОР.: Що ж робити?

П. Б.: Народна мудрість говорить, що велика ріка починається з маленького струмка. Будемо шукати те джерельце, з якого почнеться струмок.

НЕ ТОЙ ПОРТРЕТ, НЕ ТОЙ ПЕЙЗАЖ...

КОР.: А за рахунок чого живе сьогодні художник? У десятки, сотні разів «підскочили» ціни на полотно, на фарби... Про орендну плату за майстерню вже й говорити нічого. А замовлень — катма...

Микола ДУБИНА: Пригадую, ми кілька разів пропонували місцевим властям зробити комплексне художнє оформлення якогось міського мікрорайону або парку. А у відповідь чули: «Делайте то, что вам говорят». І ми робили, бо куди подінешся. Треба за щось жити, годувати сім'ю. А вже як маєш якусь копійчину, то стаєш біля мольберта і пишеш картину для виставки. Така собі віддушина.

Хоча і це нелегко було робити. Ось готуємося до республіканської виставки — то обов'язково мають бути портрети шахтарів. Взявся якось і я це зробити. Вийшло начебто непогано. Симпатична людина у білій сорочці на природі — то був портрет відомого гірника Петра Гончаренка, до речі, також родом з подільського села, як і Петро Бондарчук. А на художній раді мене довго «марудили» — мовляв, не видно, що то шахтар. Коли б ото террикон чи каска на голові — то інша річ. Ось таке примітивне, натуралістичне розуміння живопису.

КОР.: А яка подальша доля картини?

М. Д.: Вона, хоч і без терикона, — сміється, — побувала на трьох виставках, і її купив по-моєму, якийсь музей.

Але навіть за тодішнього жорсткого ідеологічного диктату можна було якось вижити. Сьогодні ми — ніхто. Нікому не потрібні. Доходить до того, що нас виганяють з майстерень.

КОР.: Вимагають неймовірно велику плату за оренду?

М. Д.: Обдирають, як тільки хочуть. Але то ще не все. У нас є художники, які взагалі не мають професійного даху над головою. Ще в 1975 році облвиконком прийняв постанову, згідно з якою донецькі художники мали одержати 38 майстерень. Але, як то кажуть, обіцяв пан кожух...

Правда, виділили дещо з нежитлового фонду: занедбані підвали або горища. Отже, поприходили ми туди, повигрібали сміття, позаліплювали діри, повиганяли щурів, а тепер нам кажуть: «Забирайтеся звідси — вы мало платите».

КОР.: І все ж таки будівництво художніх майстерень, наскільки нам відомо, велося в мікрорайоні Сонячний. То, очевидно, скоро запросите на новосілля?

М. Д.: Боюся, що воно взагалі не відбудеться. Бо коли збудували двоповерховий котедж, де мали розміститися майстерні, то спохопилися: проектувальники забули про поліклініку. А тепер хочуть зробити з майстерень різні маніпуляційні. Ми розуміємо: і це нашим землякам потрібно, але куди подітися нам, художникам? З цього приводу виступала вже преса, зверталися ми й до представника Президента в області, але реакції ніякої.

А замовлень майже немає. Шукаємо, де хто може. Крутимось-вертимось.

КОР.: Чи відчувається в середовищі художників Донбасу український дух, українське світобачення? Чи вони тільки пробиваються з-під товстого асфальтованого пласту «інтернаціонального виховання»?

М. Д.: То правда, нас довго «ламали», натягували наш талант на соціалістичний копил. Але в мене мати родом з Полтавщини, батько з Наддніпрянщини, і в мені постійно живе (і жила!) Україна. З її болями і надіями. Я завжди, навіть у найчорніші дні реакції, відчував себе саме українським художником. І тепер працюю над шевченківською темою.

КОР.: А що саме вас зацікавило?

М. Д.: То буде цикл картин з біографії Кобзаря. Збирав матеріали, робив різні зарисовки у Корсунь-Шевченківському, в Кирилівці і Моринцях — усе це мене дуже вразило, глибоко запало в душу.

А коли ви згадали про українську тематику, про український кадух, то я насамперед виділив би наших художників Олексія Полякова і Віктора Семисенка. І, звичайно, Г. Домненка, який ніколи не займався кон'юнктурою, не зраджував українській темі.

КОР.: А чи може зараз художник взяти під паху два-три етюди, віднести в художній салон і продати?

М. Д.: Ми так здебільшого й робимо, бо жити треба.

А загалом відчувається жанрова збідненість сучасного живопису. Пейзаж — натюрморт, натюрморт — пейзаж, а за щось більше художники беруться неохоче.

КОР.: Більше клопоту, більше творчих зусиль?

М. Д.: Не тільки. Немає впевненості, що картину хтось купить. А писати для себе, для своїх запасників — то велика розкіш. Та й чималі фінансові затрати.

КОР.: Невже ніхто не замовляє портретів?

М. Д.: Я вже пропонував своїм колегам: давайте повісимо в художньому салоні зразки портретів і дамо оголошення — тут можна замовити таку-то роботу. Можливо, так і зробимо. Бо якщо близькій людині замовляють на її день народження пісню, то чому не можна замовити її портрет? Правда, він у десять-п'ятнадцять разів коштуватиме дорожче, ніж пісня.

КОР.: Будемо сподіватися, що відсутність замовлень — явище тимчасове. То правда, людям сьогодні не до мистецтва, бо не знаєш, де й за що купити черевики на зиму. Але багато з наших співвітчизників ще не розуміють, що вкладати гроші у мистецтво, колекціонувати справжні мистецькі речі — це капітал, який завтра дасть прибуток у два-п'ять разів більший.

П. Б.: Я думаю, що справа не тільки в грошах. Людей відвернули від мистецтва. Отим копіювальним примітивізмом, отою кон'юнктурщиною, які ми ще донедавна називали «соцреалізмом». Бо якщо доярка — то неодмінно в халаті, та ще й з доїльним апаратом у руках, а сталевар — то у відблисках вогню... А кожна людина хоче бачити себе передусім особистістю, а не мумією. Ось у тебе, Миколо, я вже кілька років бачу в лоджії портрет одного героя — шахтаря. Так подаруй його героєві, коли не хоче купити.

М. Д.: Я вже пропонував — відмовляється. Антураж йому не подобається, бо зроблений також за приписами «соцреалізму».

П. Б.: На якійсь із обласних художніх виставок мене вразило одне полотно. Автора я вже не пам'ятаю, а ось картина й досі стоїть перед очима.

...Мале дівча пасе на сільському вигоні. Вдалині видніються оселі — таке собі нічим не примітне, занедбане село. Ще вчора ми назвали б його неперспективним. І дівча з ластовинням і тихим смутком в очах дивиться вдалину, ніби видивляє свою долю. «Господи, — подумав я, і серце моє стислося болісно до скрику, до сліз, — а що ж в цієї пастушки попереду? Яка доля її чекає?»

А що чекає завтра українську творчу інтелігенцію Донбасу? Хочеться вірити, що ліпші часи, ніж ті, що вона переживає сьогодні.

Розмову вели Юрій ДОЦЕНКО, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Донецьк.

Фото Віктора КАЛИНИЧЕНКА.

Петро БОНДАРЧУК:

У Донецьку видати тепер книжку українською мовою практично неможливо. Хіба що своїм накладом або за рахунок спонсора. Видавництво «Донбас», де я працював чимало років, протягом останніх десяти літ дедалі зменшувало кількість українських видань, поки не відмовилось остаточно.

Микола ДУБИНА:

Але навіть за тодішнього жорсткого ідеологічного диктату можна було якось вижити. Сьогодні ми — ніхто. Нікому не потрібні. Доходить до того, що нас виганяють з майстерень.

Всьо чотко!

МІСТОВЕ

З'явилася потреба — ходити на товчок. З деяких пір я спроможний купувати тільки приношені речі.

...Я вже майже пройшов за пересувну огорожу, коли мене зупинив лагідний голос:

— Громадянине, а ви квиточок придбали?

— Який квиточок? Я ж не торгувати...

— Все одно — треба.

— З якого дива? Коли це стали стягувати за те, що купуєш стару лахманку?! Чи навіть нову! Я ж не одержую прибутку!

— Бачте, ви вичовгуєте міську бруківку, а на неї витрачалися кошти. У тих місцях, де торгують, — особливо інтенсивно. Тож треба платити... До того ж, у місті багато бідних. Частина грошей піде їм на допомогу...

...Я помітив на протилежному боці вулиці двох друзів дитинства — ми жили в одному будинку, поки його не знесли.

— Привіт!.. — тільки встиг я сказати, як ззаду почулося:

— А ви квиточок придбали?

Я озирнувся.

За мною стояв контролер, який продавав містове.

— Якого чорта? Це не базар! Я не торгувати! Я...

— Е-е, не кажіть! От вас уже кілька зібралося. Обов'язково зайде мова, що кому треба. Може, обміняєте, може, сторгуєтеся... А за цей час і асфальт витопчете, й бідних у місті побільшає. Самі знаєте — криза. Треба платити: на утримання міста і на допомогу бідним.

— Господи!.. — тільки й спромігся я, як мене грець ухопив.

Моя душа полетіла в сіре осіннє небо, на ходу мурмочучи якісь мотивації, а контролер тупо роздивлявся на моє мирщаве тіло, яке я залишив на згадку містові.

...До раю сунуло приблизно таке ж юрмисько, як і на товчок — людей набурмосених, погано голених і здебільшого з похмілля.

Біля воріт чатував апостол Петро. Коли я наблизився, він, окинувши мене професійним оком, розкрив обійми:

— О! Бачу перед собою чисту душу бідака! Тут, тут твій останній прихисток.

Але коли я, розчулено шморгнувши носом, зробив крок назустріч, апостол від обіймів ухилився. Мабуть, помітив, що перед тим, як мене ударив грець, в нашому будинку з півмісяця не було води. І додав дещо офіційніше:

— Ми вам раді. Платіть містове і проходьте.

— З чого? — отетерів я.

Апостол Петро зробивсь цілком офіційним.

— Що ж... у нас теж є свої правила. Претендентів потрапити до раю багато, а на утримання райського господарства не допросишся. Не смію більше затримувати!

...І я опинився перед входом у пекло. Біля дверей, на яких були вирізьблені картини з інтимного життя чортів і чортиць, сидів дебелий червонопикий біс і старанно колупався в зубах. Я подивився на нього з повагою: цікаво, що він їв?

— А-а, привіт! — сказав біс і розслаблено притулився до одвірка. — До раю не пустили?

— Не пустили, знічено зізнався я. — Але з економічних причин! Так я годжусь!

— Та бачу... — сказав біс і витягнув ноги, явно наміряючись подрімати. — Добре, проходь...

— Але... — я не сподівався на таке швидке розв'язання свого кадрового питання. — ...в мене немає чим заплатити за вхід. У вас же, мабуть, великі витрати на паливо, енергоресурси тепер дорогі...

— Е-е, пусте! Кілька мільйонів економічних біженців з раю якось утримаємо. Треба допомагати. Без раю не було б і пекла.

— Але чиїм коштом? Вам же з неба не сиплеться?

— Тю на тебе! Нам вистачає того, що надбали грішні душі, збираючи з усіх містове. Вони ж тобі казали: на допомогу бідним! Оце вона і є! Проходь! Хоч помиєшся в теплій воді та під'їси!

Павло СТОРОЖЕНКО.

Полтава.

Конституційне

ХТО МИ?

Які ж ми стали розумні!

Що тільки не робили в минулому царі та вожді, щоб ми забули свою національність! Було, навіть, оголошено нову «общность» — «советский народ», і повинні ми були стати однієї національності — «советские».

Не вийшло. Не вистачило розуму прибрати з паспорта графу «національність». Тепер порозумнішали. Прибрали. А в проекті Конституції «советский народ» трансформувався у «народ України». То хто ж ми тепер? Народоукраїнці? Українонародовці?

Сусіди ще розумніші. Усіх, хто правильно вимовляє слово «колбаса», зарахували в «русскоязычное население». Це така найновіша «общность». До «русского» не дотягнув, але надія ще не втрачена. Через рік-другий запитаєш у такого про національність, і у відповідь — горде:

— Я — русскоязычник!

Його захищатиме сусідня держава. Привід завжди можна знайти. З'явиться десь у Донбасі, чи в Криму в магазині українська паляниця, «русскоязычники» піднімуть гвалт:

— Ползучая украинизация! На помощь!

В їхньому розумінні «два государственных языка» це — один. «Великий и могучий». А «великий и могучий» не тільки тому, що був великий Пушкін, а й тому, що є велика й могутня армія з пушками, тобто гарматами, та з іншим дріб'язком. Термоядерним. До того ж на нашій території.

Але ми їх перехитрили!

У проекті Конституції взагалі не записали, яка мова державна. Хай покрутяться, хай поламають голови!

От я й мізкую: куди подівся український народ, державотворець? У Франції — французький народ, у Німеччині — німецький, навіть у США, конгломераті націй, — американський народ, включаючи й «русскоязычных»; а у нас «общность» — «народ України». Інакше не можна. Не дай Бог ще подумають, що ми претендуємо на особливе місце в державі. Усім можна, нам — ні.

Спробувати називатися кимось іншим: щоб мати державу, яка б мене захищала? Ні, не дають кляті гени. Може, ще в кого такі недолугі гени? Відгукніться. Зберемося та заспіваємо «Ще не вмерла Україна». Тихесенько. Щоб нікого не образити.

Ми ж делікатні.

Ми ж розумні і хитрі.

Анатолій ДЯДЮН.

ГАЗОННО-СЕЗОННИЙ РОМАН

Пародія

> А погляд ваш кричав
> осінньо...
> На світі тільки червень,
> червень..
> Газон косили перший раз.
> Та поглядом казали ще ви,
> Що яре літо не про вас.
>
> Марія БАБИЙ.
> «Газон косили, пахло сіном...», журн. «Перевал», 1991 р., № 1.

Косу відклала, бо несила
Махати нею раз у раз,
І ніжно-сумно покосила
Червневим поглядом на вас.
Була межа якась між нами,
Якісь невидимі вали...
І ви руками, як граблями,
Мене від себе відвели.
Промовив погляд ваш
осінній:
«Іще зарано. Не сезон.
Розкошуватимем на сіні
Тоді, як скосимо газон!»
Я розвела лише руками,
Уже й не косячи на вас.
Коса наскочила на камінь.
І це було останній раз.
...Лишились спогади солоні.
Газон травою знов заріс.
Отак ми з вами на газоні
Любов пустили під укіс.

Анатолій БОРТНЯК.

Вінниця.

Альтернативні думки

● Партократи не зникають: вони лише змінюють прапори й кабінети.

● Тривалий час ми жили чужим розумом і чужою дурістю.

● Гарантована зарплата — це така зарплата, яка гарантує, що за неї сьогодні не проживеш.

● У нас тому довго не було безробіття, що всі працювали за принципом «той мурує, той руйнує»

● Каші маслом не зіпсуєш, особливо за сьогоднішніх цін.

Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

Рівненська область.

Жарт номера

Заміна: замість ілюзії про світле майбутнє з'явилася ілюзія про світле минуле.

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

КУРІНЬІМПОРТ

Безперечно, наші люди не лише найбільше у світі читають, а й пишуть. На стінах й у підворіттях, на парканах і лавах, на шкільних партах та столах, у студентських аудиторіях, словом, де заманеться.

І якби знайшовся аматор, котрий би, «відфільтрувавши» всі непристойності, зібрав докупи усі ці написи, світові було б подаровано чимало нових і цікавих думок. А от у США такий ентузіаст знайшовся. Найджел Різ усе життя збирав написи на столах та стінах різних університетів та коледжів. І навіть поділився кількома експонатами зі своєї колекції із читачами газети «Амурский комсомолец». Ось деякі з них.

«Для того, щоб писати на стіні, потрібен 51 ірландець: один тримає ручку, інші 50 рухають стіну».

(Бристольський університет).

«Цнотливість — це твоя власна кара».

(Лондон)

«Приберіть смерть з доріг — їздіть тротуарами».

(Палмес-Грін).

«З шизофренією ти ніколи не будеш на-самоті».

(Редінг).

«Життя — це хвороба, що передається статевим шляхом».

(Ланкастер).

«Ми — ті люди, про яких нас попереджали батьки».

(Харогейт).

«Бог потрібен людині, що той мопед золотій рибці».

(Богословський факультет Королівського коледжу у Лондоні).

«Самогубство — найщиріша форма самокритики».

(Кардіфф).

«Відвідайте СРСР, поки СРСР не відвідав вас».

(Кембрідж).

СТРАЙК

Після того, як бригада застрайкувала, Сергій Синьобок вранці блаженствував у постелі. Поніжившись зайву годину, адже на роботу йти не треба, встав. Пішов умиватися, проте з кранів не текло й не капало. Протерши очі кулаком побрів на кухню. Та коли заглянув до каструлі, де звичайно зберігав хліб, щоб не так швидко черствів, побачив, що вона порожня. Захопившись мітинговими пристрастями, учора забув купити. Отож, хочеш чи ні, а мусиш йти до магазину.

Коли виходив з свого під'їзду, побачив на дверях приклеєного папірця. В ньому сповіщалося, що води не буде у зв'язку зі страйком працівників водогону. Скривившись, як від зубного болю, переступив поріг магазину. Полиці були порожні, а на запитання роздратованих покупців продавці спокійно відповідали: хліба не буде — застрайкували пекарі.

А їсти хотілося.

«Нічого, — заспокоїв себе Сергій, — якось переб'юся. Поїду до сестри в приміське селище, у неї все це є. Хліб пече сама і власну криницю має».

Довго стояв на зупинці автобуса, проте жоден не під'їхав. Якийсь чоловік мимохідь кинув, щоб даремно не стояв, бо працівники транспорту страйкують.

— Показилися всі, чи що? — голосно вилаявшись, промовив Сергій. — Кого вони карають, залишивши людей без води, хліба і без засобів пересування? Як можна?

І, спересердя сплюнувши, почовгав додому...

Феодосій ЛУЗАН.

СПОРТЕК + Barum

СПОРТЕК + БАРУМ

Словацька фірма «БАРУМ» — офіційний постачальник автогуми для провідних автомобільних концернів світу БМВ, Пежо, Тойоти, Вольво, Фольксваген, Ауді, Рено.

Українське ТВО «Спортек» і словацька фірма «Барум»

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ

проводять спеціалізовану виставку з оптовою і роздрібною продажею автомобільної гуми для всіх видів вітчизняних і зарубіжних легкових, вантажних автомобілів, тракторів, тролейбусів.

Виставка проводиться з 7 по 20 грудня 1992 року за адресою: Київ, пр. Перемоги 9/47, тел. 274-21-25, 274-20-76.

ДИРЕКТОРАМ КРУПНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ!

КОРПОРАЦИЯ «РОСУКРНЕФТЕПРОДУКТ»

(ДОНЕЦК)

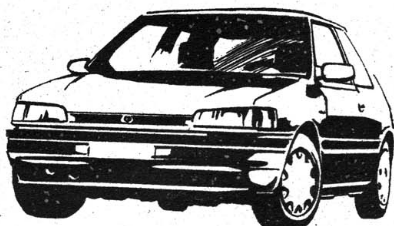
ОБЕСПЕЧИТ ВАШИ ПРЕДПРИЯТИЯ НЕФТЕПРОДУКТАМИ НА УСЛОВИЯХ ВСТРЕЧНЫХ ПОСТАВОК НЕФТЕДОБЫВАЮЩИМ ПРЕДПРИЯТИЯМ РОССИИ

МЫ ГОТОВЫ ПРОВЕСТИ ОПЛАТУ ДОЛГОВ РОССИЙСКИХ НЕФТЕДОБЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНСКИМ ПАРТНЕРАМ

ЗВОНИТЕ! ПРИЕЗЖАЙТЕ!

340015, Донецк, ул. 50-летия СССР, 158-А
Телефон: (0622) 90-22-80
Факс: (0622) 90-67-48

КОРПОРАЦИЯ «РОСУКРНЕФТЕПРОДУКТ»

mazda-92

С новейшими образцами японских автомобилей "МАЗДА" Вы можете познакомиться на автосалоне "МАЗДА–92", который проводит в г. ДНЕПРОПЕТРОВСКЕ компания "МИНОЛТА ТРЕЙДИНГ УКРАИНА" совместно с Бизнес-центром "КОМИНФО" Лтд.

Проведение автосалона приурочено к открытию сервисного центра "МАЗДА" в г. Днепропетровске.

Автосалон проводится
с 15 по 19 декабря 1992 г.
адрес: ул. Набережная Ленина, 39, Выставочный Зал Бизнес-центра "Коминфо" Лтд.
время: с 10 до 18 часов

☎ в Киеве: /044/550–02–03; /044/295–00–70
☎ в Днепропетровске: 41–68–83; 47–04–00; 47–04–01.

Универсальная Торговая Фирма

ИНВАРИАНТ

продает со склада в г. Минске

автомобили

МАЗ

Тел.: (095) 208-7914
(095) 208-7794
Факс: (095) 208-6881

«Cito!»

ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ:

МІНЕКОНОМІКИ ЗАМІНОВУЄ ПІДХОДИ

Не тільки у нас хворіють діти, але тільки у нас їх хвороби стали проблемою, що не піддається вирішенню. Чому — риторичне запитання. Надто довго державна політика стосовно дітей зводилася до гасел. Допоки ці гасла майоріли над нашим соціалістичним буденням, занепадало все те, що становило фундамент здоров'я народу або його нездоров'я. Якщо немає здоров'я — звідки взятися здоровим дітям? І вкотре лунають цифри: в Україні нараховується до 130000 дітей з аномальним розвитком органів, 25000 — з дитячим церебральним паралічем, а кількість дітей із захворюваннями нервової системи, органів травлення не піддається обрахункам, бо до лікаря звертаються родичі відверто хворих дітей, а у багатьох хвороба перебуває в тій стадії, коли вона не дуже турбує.

Рахувати ми навчилися. Навчилися тверезо оцінювати ситуацію. Намагаємося і знайти виходи з неї — про це говорили учасники міжнародної конференції «Здоров'я дітей», що днями відбулася у Києві. Але поки вони про це говорили у конференц-залі Міністерства охорони здоров'я, його кабінетами ходив документ, який не можна сприймати інакше, як міну, що закладається під добрі наміри учених. Назва документа — проект Державної програми розвитку виробництва дитячого харчування на період до 2000 року. Багато місяців навколо цього проекту точилися дебати. Нарешті Мінекономіки вирішив представити його уряду. Та зазирнули в нього спеціалісти Міністерства охорони здоров'я — і вжахнулися. «Мінекономіки вважає доцільним надати програмі індикативний характер...». Змилуйтесь, адже всюди кричимо про те, що стан здоров'я дітей найтісніше пов'язаний з харчуванням. І пов'язаний не взагалі, а цілком конкретно, тобто певні порушення у харчуванні призводять до певних захворювань. (Про це свого часу йшлося у матеріалі «Діти просять їсти» в номері газети за 26 лютого). Тому педіатри і поставили питання про Програму розвитку виробництва дитячого харчування, щоб покінчити з хаосом у цій сфері. І раптом — індикативний характер! Тобто орієнтовний, а ніяк не обов'язковий.

Може, розробники зависоко поставили планку, взяти яку нині не під силу, але згодом?.. Ні. Вони навіть не заклали норми харчування, що їх рекомендовано Міністерством охорони здоров'я. Скажімо, сухих адаптованих сумішей рекомендовано випускати 13 тисяч тонн, а у проекті позначено 11 тисяч, цільних вітамінізованих та рідких молочних продуктів — 250 тисяч тонн, а у проекті — 8000.

Не враховано й інші принципово важливі пропозиції спеціалістів: щодо сировини для дитячого харчування, структури виробництва.

Незважаючи на це, у преамбулі до проекту програми Мінекономіки впевнено заявив, що розроблено її **«разом з зацікавленими міністерствами і відомствами»**. До демагогії нам не звикати. Але де та межа, за яку не наважається ступити демагогія? І де ті люди, які визначать цю межу? Втім, це зробили учені. Та виявилося — визначити мало. Треба зробити її нездоланною. А це вже прерогатива влади.

Марина ДЯТЛОВА, оглядач з питань охорони здоров'я.

Фото В'ячеслава ПУШКАРЬОВА.

Цікава ідея

СВОЇ ТЕРЕЩЕНКИ ПОТРІБНІ І ФУТБОЛОВІ

Ті, кому не байдужий футбол і, зокрема, київський клуб «Динамо», з сумом згадують провал наших футболістів у матчах Кубка УЄФА проти «Андерлехта». Особливо ятрить душу спогад про поєдинок на Республіканському стадіоні, в якому суперник буквально знущався з господарів.

Під впливом усього цього молодий бізнесмен з міста Шахтарська, що на Донеччині, заступник директора малого підприємства «Робік» Сергій БІЛАН запропонував створити фонд порятунку зірок українського футболу.

— Був пригнічений результатом матчу динамівців з бельгійською командою, — каже він, — а ще більше якістю гри киян, за яких, до речі, палко вболіваю багато років. Отож, своїми стражданнями, переживаннями і думками поділюся з широким загалом болільників.

Наше підприємство має багато ділових партнерів, зокрема МП «Сідром-100» з Дніпропетровська, яке очолює Олександр Ромащенко. Моя ідея народилася в розмовах з Олександром Васильовичем. Існують лише контури цієї справи. А суть полягає ось у чому: для того, щоб наші майстри не їхали куди очі світять (маються на увазі, звичайно, українські зірки футболу, гравці національної збірної), треба їм удома створити всі необхідні умови для життя. Хочу підкреслити, що це має бути допомога не клубам, а конкретним спортсменам. Це придбання квартир, автомобілів престижних марок, відповідна зарплата.

— І що ж для цього треба?

— Необхідна допомога усіх зацікавлених. Навіть п'ять купонів, дані від щирого серця окремим громадянином на святу справу відродження популярної гри, на підтримку її золотого фонду, прислужаться їй і Україні. Дяка йому, отому простому болільникові, за це. Він віддасть гроші до спеціального фонду. Назвемо його умовно «Допомога зіркам футболу України». Про таких людей повинні говорити преса, радіо, телебачення.

Отож, як ви зрозуміли, фонд складатимуть внески, а точніше — пожертвування окремих осіб та організацій. Першою з них неодмінно стане наша — МП «Робік». Зрозуміло, фондові потрібен розрахунковий рахунок, реєстрація у відповідних органах, реклама, вибори правління тощо.

— І всі ті суми складатимуться виключно з українських карбованців?

— Поки що так. Але, як кажуть в Одесі, можливі варіанти. Скажімо, згодом, коли справа набере необхідних обертів, правління фонду зможе вирішити, у разі потреби, питання з придбанням валюти.

Фонд, як і кожна благодійницька справа, не обкладатиметься податками. Це сказано для тих, хто вагатиметься. Добре буде, якщо про роботу фонду повну інформацію даватимуть засоби масової інформації.

Попереду — організаційний етап. Слід зважити всі пропозиції. Коли ж фонд затвердять юридично, він стане виключно самостійною, нікому не підпорядкованою структурою.

Про нашу ідею вже знають в Україні. Є з десяток організацій, які готові приєднатися до спільної справи. Їх географія широка: Донбас, Дніпропетровськ, Кривий Ріг, Київ. Вірю, що коло меценатів значно розшириться.

— Яка ж перспектива задуманого?

— Думаю, що велика. Розвиток повинен спостерігатися чималий. Не виключено, що фонд згодом може перерости в акціонерне товариство під назвою, скажімо, «Національна збірна з футболу». Численні громадяни та фірми зможуть вкласти кошти в акції. А ті гроші йтимуть на організацію реклами під час матчів, даватимуться під певні проценти. Отож, з'явиться прибуток. Зокрема, від фінансування різних заходів. Кожен карбованець не лежатиме мертвим вантажем, а працюватиме, міцнішатиме, прирощуватиме капітал.

— Благодійництво — прекрасна річ. Україна завжди славилася своїми меценатами. Згадаймо хоча б того ж цукрозаводчика Терещенка. Але, пробачте, що ж матимуть з цього вкладники?

— Збитків ніхто не зазнає. Окрім морального задоволення, від подібної діяльності передбачається ще чимало корисних моментів. Це і реклама фірм (за кордоном, до речі, вона коштує великих грошей). Уже згадувалося, що фонд не буде звалищем цінних паперів, а кожний карбованець працюватиме.

Ви згадали, що були у нас колись славні меценати. Вони, гадаю, не перевелися.

— Може, маєте якийсь досвід у подібній справі?

— Я б не назвав це досвідом. Але все це не нове для нашого малого підприємства. Останнім часом не раз допомагали матеріально в проведенні різних регіональних змагань товариства «Колос». Раніше сільським спортсменам допомагав агропром. Тепер ті фінансові джерела замулилися. Скажу відверто: наші витрати не такі вже й великі. А людям радість. Окрім морального задоволення ми нічого не маємо. Тут ще один момент: ми знаємо конкретно, на що пішли наші гроші. Інша річ, якби вони склали податок. Тоді — справжнісінький темний ліс. Одразу виникає купа запитань: кому вони дістануться, оті кошти? Може, підуть на утримання дармоїдського апарату?..

— То ви тільки футболові віддаєте серце і гаманець?

— Виходить, що так. Але в перспективі можливі зміни. Якщо на базі фонду виникне впливова акціонерна компанія, можна звернути увагу й на інші види спорту. У поле благодійництва може потрапити й Національний олімпійський комітет. А поки що наша головна мета — зберегти зірок для українського футболу...

...З цією ідеєю ми ознайомили ряд провідних фахівців. Зокрема, заслужених тренерів України Олега Базилевича, Юхима Школьникова, президента національної Федерації футболу Віктора Банникова, президента ФК «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) Анатолія Ревуцького, голову суддівського комітету Федерації футболу України Костянтина Вихрова. Вони її повністю підтримують. Хотілося б дізнатися думки інших. А особливо підприємців, які закохані в футбол.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

НЕДІЛЯ
13 грудня

І ПРОГРАМА УТ

8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Українська камерна музика.
10.15 «Чаклун і фея». Лялькова вистава.
11.00 Таланти твої, Україно.
12.30 УТН.
12.40 Для дітей. Художній фільм «Незнайомий знайомець».
14.10 Село і люди.
14.55 Мультфільм на замовлення.
15.55 Дитяча хорова студія.
16.25 Маю честь.
17.25 Свічадо.
18.25 Зичимо щастя.
19.25 УТН.
19.35 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 27 і 28 серії.
20.25 Концерт при свічках.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Екран пригодницького фільму. Художній фільм «Заложниця».
22.30 Тиждень.
23.00 Арт-майдан.
0.30 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.30 Футбол. Міжконтинентальний кубок. «Сан-Паулу» (Бразилія) — «Барселона» (Іспанія). Передача з Японії.
9.00 З ранку раненько. Прем'єра мультфільму «Денвер — останній із динозаврів» (Франція).
9.30 Доки всі вдома.
10.00 Ранкова зірка.
10.50 Під знаком «Пі».
11.30 Художній телефільм «Пригоди Чорного Красунчика».
11.55 Нове покоління вибирає.
12.30 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
12.40 Прем'єра документального фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
13.30 Соло.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
16.00 Панорама.
16.40 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Променад у Маріїнському. Недільна кінопрограма.
19.00 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Автобус, що ошаленів».
20.45 Московський кіно-хіт-парад.
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Теніс. Кубок «Великого шолома». Фінал.
23.00 Новини.
23.20 Відеодром.

**II ПРОГРАМА УТ,
III ПРОГРАМА УТ,
КАНАЛ «РОСІЯ»**

9.10 Шість соток.
9.30 «Пригода в Королівстві». Ляльковий мультфільм. 16 серія.
10.00 Ати-бати...
10.30 Телекросворд. Муз-біржа.
11.00 «Довгий шлях додому». Б. Гребенщиков. Документальний фільм.
12.30 Зигзаг удачі. Відбірковий тур.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Не вирубати... Ведучий — В. Цвєтов.
13.35 Острів. Режисер Д. Карасик.
14.20 «Гадання про переможця». Англійська премія Букера.
15.10 Познер і Донах'ю.
15.40 «К-2» представляє. Зірки Америки.
16.10 У світі тварин.
17.10 Із любові до ближнього. Добродійний концерт.
18.10 Центр Стаса Наміна (Ес-Ен-Сі) представляє: клуб «Жовтий підводний човен».
18.45 Обличчям до столиці.

III ПРОГРАМА УТ

19.00 Візитка. Олена Косяченко.
19.05 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 Візитка.
19.45 Музика Дюка Елінгтона (Уорлднет, США).
20.10 Сідайте і дивіться.
20.20 Брама.
20.35 Візитка.
20.40 І тільки футбол.
21.00 Художній фільм «Набережна туманів» (Франція).
22.30 СІТ-3.
22.40 Візитка.
22.45 Промінчик світла.
23.00 Дорослі, як діти.
23.25 ТБ-стиль.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.55. Мультфільм.
13.05 Худ. фільм «Золотий ключик».
14.25 Худ. фільм «Маленький чоловік Тейт».
21.00 Інформаційна програма «Рулетка».
21.15 Худ. фільм «Рука, що колисає люльку».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 450 601

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311238.